

ΤΕΙ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ: ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
« Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΣΤΗ ΠΑΤΡΑ »

ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ
ΜΑΡΑΓΚΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ
ΚΟΝΙΩΣΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ:
ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ
ΠΑΤΡΑ 2014

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	5
----------------------	----------

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Η ΧΩΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΠΑΤΡΑΣ

1.1 ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΑΤΡΑΣ.....	8
1.2 ΟΙ ΕΠΕΚΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΣΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΗΣ ΠΑΤΡΑΣ.....	9
1.3 ΒΑΣΙΚΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΤΟΥ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟΥ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΠΑΤΡΑΣ	11

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Η ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΣΤΗΝ ΑΧΑΪΑ

2.1 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ.....	15
2.2 ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΗ ΕΚΒΙΟΜΗΧΑΝΙΣΗ.....	19

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΟΙ ΚΥΡΙΟΤΕΡΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΤΗΣ ΠΑΤΡΑΣ

3.1 ΠΕΙΡΑΪΚΗ-ΠΑΤΡΑΪΚΗ.....	22
3.2 ΚΛΩΣΤΟΥΪΦΑΝΤΟΥΡΓΕΙΟ «Β. ΜΑΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ».....	24
3.3 ΥΦΑΝΤΗΡΙΟ «ΑΧΑΪΚΗ Α.Ε».....	26

3.4	«ΕΓΛ»- ΧΑΡΤΟΠΟΙΑ Ε.Γ. ΛΑΔΟΠΟΥΛΟΥ.....	27
3.5	PIRELLI HELLAS Α.Ε.....	28
3.6	ΖΥΘΟΠΟΙΕΙΟ ΠΕΤΡΟΥ Α. ΜΑΜΟΥ.....	29
3.7	ΜΥΛΟΙ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ.....	30
3.8	«ΜΙΣΚΟ».....	31
3.9	Β.Ε.Σ.Ο (ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΕΛΑΙΩΝ, ΣΑΠΩΝΩΝ & ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΝ).....	36

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΜΟΡΦΗ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

4.1	ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ Ν. ΑΧΑΪΑΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ.....	37
4.2	ΚΛΑΔΙΚΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ.....	39

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ

5.1	ΈΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΖΩΝΩΝ.....	41
5.2	ΑΝΑΛΥΣΗ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΓΙΑ ΤΙΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	42
5.3	ΕΤΒΑ:ΦΟΡΕΑΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ, ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΒΙ.ΠΕ.....	43
5.4	Η ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΒΙ.ΠΕ.....	45
5.4.1	Η ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΒΙ.ΠΕ. ΣΤΟΥΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΕΣ:.....	45

5.4.2 ΚΙΝΗΤΡΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΤΙΣ ΒΙ.ΠΕ.....	46
--	-----------

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΑΤΡΑΣ

6.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	49
6.2 ΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΒΙ.ΠΕ ΠΑΤΡΑΣ.....	51
6.3 ΟΙ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΤΗΣ ΒΙ.ΠΕ.....	52
6.4 ΟΙ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΒΙ.ΠΕ.....	52
6.5 Η ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙ ΌΡΟΙ ΔΟΜΗΣΕΩΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΒΙ.ΠΕ. ΠΑΤΡΑΣ.....	53
6.6 ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΗ ΒΙ.ΠΕ. ΠΑΤΡΩΝ.....	54
6.7 ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΒΙ.ΠΕ. ΠΑΤΡΩΝ.....	60
6.8 Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΑΧΑΪΑΣ ΥΠΟ ΤΟ ΣΚΗΠΤΡΟ ΤΗΣ ΒΙ.ΠΕ. ΠΑΤΡΑΣ.....	61
6.8.1 ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ Ν. ΑΧΑΪΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΑΡΞΗ ΤΗΣ ΒΙ.ΠΕ. ΠΑΤΡΑΣ.....	61
6.8.2 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ.....	62
ΕΠΙΛΟΓΟΣ.....	66

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Η ΕΝΥΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΟΥ ΥΛΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ.....	68
--	-----------

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	77
--------------------------	-----------

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η βιομηχανική ιστορία της Πάτρας δεν ακολούθησε μια γραμμική και αδιάσπαστη εξέλιξη, αλλά χαρακτηρίστηκε από διακυμάνσεις, κρίσεις και ανασυντάξεις, που σχετίζονταν με τις εκάστοτε διεθνείς και εγχώριες κοινωνικοοικονομικές συνθήκες.

Το πέρασμα από την βιοτεχνία στην βιομηχανία είναι βαθμιαίο, μέχρι τα τέλη του 19ου αιώνα, για να ακολουθήσει μια αναπτυξιακή στροφή στις αρχές του 20ου αιώνα. Μεγάλος αριθμός ατμοκίνητων βιομηχανικών μονάδων άρχισαν να εμφανίζονται και σε αλλά αστικά κέντρα (Αίγιο και Μεσολόγγι), ενώ δημιουργούνταν μονάδες που κατασκεύαζαν βαρέλια και κιβώτια για την συσκευασία της σταφίδας, οινοποιητικές μονάδες αλλά και αλευρόμυλοι, με αποτέλεσμα να αναπτύσσονται παραγωγικές και εμπορικές δραστηριότητες, οι οποίες απαιτούσαν πολλά εργατικά χέρια και δημιουργούσαν προϋποθέσεις για συνεχή οικονομική και πολεοδομική ανάπτυξη των αστικών κέντρων. Η ανάπτυξη του σιδηροδρομικού δικτύου, το οποίο ένωσε την Αθήνα και τον Πειραιά με το Αίγιο, την Πάτρα και τον Πύργο στα τέλη της δεκαετίας του 1880 και αμέσως μετά με το Μεσολόγγι και το Αγρίνιο μέσω του Κρυονερίου, συνέβαλε στην διακίνηση των προϊόντων και των α' υλών, ενώ η Πάτρα εξελίχθηκε σε κέντρο, όχι μόνο γεωγραφικό αλλά και οικονομικό, της Δυτικής Ελλάδας καθώς από το λιμάνι της γινόταν ο μεγαλύτερος όγκος των εισαγωγών και εξαγωγών, με κυρίαρχη δραστηριότητα την εξαγωγή σταφίδας, που είχε σαν αποτέλεσμα να εγκαταστήσουν την έδρα τους πολλοί εμπορικοί οίκοι κυρίως αγγλικής προέλευσης.

Η επεξεργασία και εκμετάλλευση των τοπικών προϊόντων, όπως για παράδειγμα η σταφίδα και τα παράγωγα της αμπελουργίας εξακολουθούσε να αποτελεί μια από τις βασικές βιομηχανίες και

εμπορικές δραστηριότητες στις πρώτες δεκαετίες του 20^{ου} αιώνα , όπως αντίστοιχα συνέβαινε με τα καπνά στην Αιτωλοακαρνανία με κέντρο το Αγρίνιο.

Συγχρόνως, συνεχίζονταν να αναπτύσσονται και άλλες βιομηχανικές δραστηριότητες όπως για παράδειγμα αλευροβιομηχανία, ελαιουργία και σαπωνοποιία, εριουργία και κλωστοϋφαντουργία, χαρτοποιία κτλ.

Το 1920 η Πάτρα ήταν το τρίτο βιομηχανικό κέντρο και συγκέντρωνε το 4,71% των μικρών μονάδων , το 6,72% των μεσαίων και το 8,61% των μεγάλων με πρώτη θέση την Αθήνα. Πριν από το 1922 υπήρχαν 124 βιομηχανικές επιχειρήσεις με 113 εργοστάσια. Κυριαρχούν τα σταφιδεργοστάσια και τα βυρσοδευεία με 10,4% και ακολουθούν τα ξυλουργικά εργοστάσια και συναφή π.χ. βαρελοποιεία, με 11,2% . Από τις βιομηχανικές επιχειρήσεις οι 10 ήταν Α.Ε. Ωστόσο, η βιομηχανική άνοδος κατά την μεσοπολεμική περίοδο βασίστηκε στην υποτίμηση της δραχμής, στα χαμηλά εργατικά ημερομίσθια και στα έντονα προστατευτικά μέσα που από την αρχή ήταν υποχρεωμένο να πάρει το κράτος. Τα φθηνά εργατικά χέρια δεν ήταν μόνο πρόσφυγες της Μικράς Ασίας αλλά και παλιοί πολεμιστές που μετά από μια ολόκληρη δεκαετία συνεχούς επιστράτευσης, μετά την καταστροφή του 1922, βρίσκονται ξεκομμένοι από τις παλιές παραγωγικές εργασίες τους. Οι μισθοί των εργατών της μεσοπολεμικής περιόδου ήταν πολύ χαμηλοί. Είχε επικρατήσει η αντίληψη, σε αυτούς τους ανθρώπους πως μόνο η ανάπτυξη της βιομηχανίας θα μπορούσε να δράσει αποτελεσματικά κατά της ανεργίας.

Η περιοχή των Πατρών είναι από τα σημαντικότερα βιομηχανικά κέντρα της χώρας ιδιαίτερος όσο αφορά την κλωστοϋφαντουργία και οινοποιία. Ο νομός της Αχαΐας διαθέτει συγκριτικό πλεονέκτημα στην εγκατάσταση γεωργικών βιομηχανιών λόγω ύπαρξης επιτόπιας

παραγωγής και καταναλωτικών αγαθών, λόγω της ύπαρξης ικανοποιητικού εργατικού δυναμικού, παραδόσεως και ευρείας σχετικώς καταναλωτική αγοράς. Το συγκριτικό πλεονέκτημα της περιφέρειας παρουσιάζεται στους εξής κλάδους: Επεξεργασίας και συσκευασίας σταφίδας, εσπεριδοειδών, παραγωγή οίνων και χυμών, παραγωγή ζυμαρικών, ειδών αρτοποιίας, ζαχαροπλαστικής και σοκαλατοποιία, παραγωγή φυτικών και λιπαρών ουσιών, οινοπνευμάτων και ειδών σαπωνοποιίας, παραγωγή νημάτων και υφασμάτων, ειδών ενδυμασίας και υποδήσεως, χάρτου, δέρματος, πλαστικών και ελαστικού, παραγωγή ειδών μετάλλου, κατασκευή μεταφορικών μέσων και παραγωγής ειδών από μη μεταλλικά ορυκτά.

Την δεκαετία του '80 και του '90 οι διεθνείς και εγχώριες οικονομικές συγκυρίες οδήγησαν την βιομηχανική παραγωγή σε κρίση και επηρέασαν την Δυτική Ελλάδα όπου ο αριθμός των μονάδων ελαττώθηκε, ενώ πολλές παραδοσιακές μονάδες έπαψαν την λειτουργία τους, είτε λόγω της αλλαγής των παραγωγικών αλλαγών, της παρακμής και συρρίκνωσης κάποιων άλλων (π.χ. παρακμή σταφιδεμπορίου, αλευροβιομηχανίας κτλ.), είτε λόγω της αδυναμίας να αντεπεξέλθουν στον ανταγωνισμό και τις νέες οικονομικές συνθήκες που διαμορφώθηκαν (π.χ. κλωστοϋφαντουργία, χαρτοβιομηχανία).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Η ΧΩΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΠΑΤΡΑΣ

1.1 ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΑΤΡΑΣ

Η ευρύτερη περιοχή της Πάτρας δεν έχει οριστεί με σαφήνεια διότι η Πάτρα δεν έχει αποκτήσει Ρυθμιστικό Σχέδιο και παρόλο που ο πρόσφατος νόμος 2508/1997 προβλέπει τη δημιουργία ρυθμιστικών σχεδίων για όλες τις μεγάλες πόλεις συμπεριλαμβανομένου της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης. Πιθανότατα η περιοχή της Πάτρας να συγχέεται με αυτήν των γύρω οικισμών και των κοντινών μεσαίων πόλεων. Το πολεοδομικό συγκρότημα της Πάτρας βρίσκεται εντός των ορίων 10 δήμων και κοινοτήτων (κοινότητες: Ακταίου (Βερναδαίικα), Βραχναίικα, Μιτιλογλίου, Μονοδενδρίου, Οβρυάς, Παραλίας, Ρίου, Ροϊτίικων, Τσουκαλαιϊικων), αποτελείται από πάνω από 3234 οικοδομικών τετραγώνων και καταλαμβάνει μια επιφάνεια 39,3 χλμ. ²¹⁰ Η μορφή του πολεοδομικού συγκροτήματος της Πάτρας χαρακτηρίζεται, στη γεωγραφική κλίμακα, από ένα παραλιακό οικιστικό σχηματισμό με βόρεια ανάπτυξη σχετικά πυκνοδομημένου ιστού και με νότια ανάπτυξη αραιότερου ιστού. Ο κύριος συμπαγής όγκος του οικιστικού σχηματισμού περιλαμβάνει το κέντρο και την παλιά πόλη, και αναπτύσσεται επίσης, ανατολικά στην ενδοχώρα. Χαρακτηριστικό της δομημένης περιοχής της Πάτρας είναι ο αραιός ιστός της, ο οποίος, σε συνδυασμό με το οδικό και σιδηροδρομικό δίκτυο, τείνει να δώσει έναν ακαθόριστο και άμορφο χαρακτήρα σε όλη την ευρύτερη πεδινή περιοχή μέχρι τους λοφώδεις όγκους της Πάτρας. (*Καλλισθένη Αβδελίδη, Αθήνα 2010*)

1.2 ΟΙ ΕΠΕΚΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΣΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΗΣ ΠΑΤΡΑΣ

Κατά τη διάρκεια του 19ου αιώνα και μέχρι τις αρχές του 20ου, η Πάτρα αναπτύσσεται οικονομικά και βασίζεται στην εξαγωγή σταφίδας αναπτυσσόμενη βεβαίως από το λιμάνι της. Αξιοσημείωτη είναι η πολιτιστική ανάπτυξη της πόλης με δυτικές επιρροές. Τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο διαμορφώνεται η σημερινή κεντρική περιοχή και εκπονείται το πρώτο ρυμοτομικό σχέδιο το 1829. Η πόλη επεκτείνεται προς τη θάλασσα στη βάση ενός ορθογωνικού ρυμοτομικού σχεδίου το οποίο διαφοροποιείται καθαρά από την παλιά «δαιδαλώδη» πόλη. Την ίδια χρονική περίοδο ανεγείρονται πολιτιστικά κτίρια ενώ παράλληλα συντελείται η συγκέντρωση όλων των παραγωγικών και μεταφορικών λειτουργιών γύρω από το λιμάνι. Με τη Μικρασιατική Καταστροφή, η Πάτρα δέχεται και αυτή με τη σειρά της το προσφυγικό πληθυσμό. Συγχρόνως, όμως, οι απανωτές σταφιδιακές κρίσεις συντελούν ώστε να επέλθει οικονομική αλλά και πολιτιστική ύφεση της πόλης και να χαθεί ο ευρωπαϊκός προσανατολισμός της. Η δομημένη περιοχή της Πάτρας όπως εμφανίζεται στην χαρτογραφική αποτύπωση του 1935 δείχνει μια στασιμότητα όσον αφορά στην επέκταση του πολεοδομικού συγκροτήματος στις αρχές του 20ου αιώνα ενώ παράλληλα εμφανίζονται εστίες οικιστικής ανάπτυξης στην ευρύτερη περιοχή. Το πολεοδομικό συγκρότημα καταλαμβάνει μια επιφάνεια ~3,3 χλμ² με μικρές επεκτάσεις στα νότια και βόρεια άκρα του. Οι νέες εστίες που εμφανίζονται στην ευρύτερη περιοχή στις αρχές του 20ου καταλαμβάνουν μια συνολική έκταση ~4,4χλμ², επιφάνεια δηλαδή μεγαλύτερη από αυτή του κύριου οικιστικού όγκου του πολεοδομικού συγκροτήματος. Στην τελευταία αποτύπωση (1975 με μερική ενημέρωση

το 1990), η δομημένη περιοχή της Πάτρας εμφανίζει τα εξής: **α)** μια εκτεταμένη οικιστική ανάπτυξη κατά μήκος της βόρειας παραλιακής ζώνης ενσωματώνοντας το Ρίο και που αντιπροσωπεύει χονδρικά το 53% της συνολικής επέκτασης, **β)** μια σημαντική οικιστική ανάπτυξη στη νότια περιοχή η οποία, όμως, διαφοροποιείται σαφώς από την βόρεια ενώ η έκταση της αντιπροσωπεύει 28% της συνολικής επέκτασης ενώ φαίνεται, από τη μια μεριά, να περιορίζεται σε μια στενή παραλιακή ζώνη και, από την άλλη, να διαχέεται προς την ενδοχώρα, **γ)** διαμορφώνεται μια ζώνη οικιστικής επέκτασης στα ανατολικά του πολεοδομικού συγκροτήματος εξίσου σημαντικής ως μέγεθος (~16 %), με διάχυτη την ανάπτυξή της προς την ενδοχώρα. Η δομημένη περιοχή στην ευρύτερη περιοχή της Πάτρας, από το 1935 μέχρι σήμερα, ενώ δείχνει να έχει επεκταθεί υπέρμετρα (+340 %) στην πραγματικότητα πρόκειται για έναν χαλαρό ιστό που διαμορφώνει μια άμορφη οικιστική περιοχή.

Με το μεταπολεμικό κύμα εσωτερικής μετανάστευσης, η Πάτρα γνωρίζει ιδιαίτερη ανάπτυξη κατά τη δεκαετία 1960. Το γεγονός αυτό συμβαδίζει με την έντονη ανάπτυξη του τουρισμού στην Ελλάδα. Η Πάτρα βρίσκεται στο κέντρο διέλευσης των τουριστών που φτάνουν από την Δυτική Ευρώπη και κατευθύνονται προς τα μεγάλα αρχαιολογικά και τουριστικά κέντρα των Δελφών, της Ολυμπίας, της Επιδαύρου, του Ναυπλίου ή της Πύλου. Η Πάτρα γίνεται κατά συνέπεια *πέρασμα* λόγω του λιμανιού της, του σιδηροδρομικού σταθμού, της Εθνικής οδού, του αεροδρομίου που την συνδέουν με το Ιόνιο, την Στερεά και την Δυτική Ευρώπη. Από πολεοδομική άποψη, συντελείται η άναρχη οικιστική ανάπτυξη με την γενίκευση της αντιπαροχής, ιδιαίτερα κατά την περίοδο της στρατιωτικής δικτατορίας όταν ουσιαστικά καταστρέφεται ο ιστός της πόλης, κυρίως γκρεμίζονται οι παραδοσιακές κατοικίες και άλλα κτίσματα. (*Καλλισθένη Αβδελίδη, Αθήνα 2010*)

1.3 ΒΑΣΙΚΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΤΟΥ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟΥ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΠΑΤΡΑΣ

Η Πάτρα με βάση τις λειτουργίες της θεωρείται το τρίτο μητροπολιτικό κέντρο της Ελλάδας και πύλη προς την Ευρώπη ενώ είναι το δεύτερο σε σημασία επιβατικό λιμάνι της Ελλάδας. Η σημερινή *κεντρική περιοχή* βρίσκεται εκτός της παλιάς πόλης. Συγκεκριμένα, έχει μικτές χρήσεις με έμφαση στο ένα τμήμα της και στις λιμενικές χρήσεις οι οποίες έχουν καλύψει το παραλιακό μέτωπο της πόλης. Το λιμάνι συνδέει την πόλη με τη θάλασσα.

Η λειτουργία της κεντρικής περιοχής συνδέεται σε ένα μεγάλο βαθμό με την ύπαρξη και τη λειτουργία του λιμανιού και την φύση των λιμενικών δραστηριοτήτων. Πρόκειται για λιμενικές δραστηριότητες εθνικής και υπερεθνικής εμβέλειας εφόσον η εμπορική και επιβατική σύνδεση της χώρας με την Ιταλία και την υπόλοιπη Ευρώπη γίνεται μέσω του λιμανιού της Πάτρας και με το λιμάνι της Ηγουμενίτσας.

Από χωρική άποψη, ενώ οι συνθήκες λειτουργίας του λιμανιού δεν άλλαξαν ουσιαστικά από την ίδρυση του κατά το τέλος του 19ου αιώνα, σήμερα, πάνω από έναν αιώνα αργότερα, οι εμπορικές και επιβατικές δραστηριότητες αναπτύχθηκαν σε τέτοιο βαθμό που δημιουργούν μια κατάσταση συνωστισμού δραστηριοτήτων στο χώρο της κεντρικής περιοχής. Οι κύριες δραστηριότητες που είναι σχετικές με τη λειτουργία του λιμανιού είναι οι μεταφορές εμπορευμάτων και η κυκλοφορία οχημάτων. Η εξέλιξη δε, της πόλης οδήγησε στο να χρησιμοποιούνται κεντρικοί δρόμοι της ως εθνικοί άξονες περιφερειακής σύνδεσης (όπως η σιδηροδρομική γραμμή που διασχίζει την πόλη, σταθμός υπεραστικών λεωφορείων).

Το κέντρο της Πάτρας συγκεντρώνει και άλλες χρήσεις που συνδέονται με την ιστορία και την φυσιογνωμία της πόλης όπως τις

εμπορικές, διοικητικές, τουριστικές (ξενοδοχειακές μονάδες, καταστήματα, εισιτήρια) ή ειδικότερες χρήσεις (επαγγελματικά εργαστήρια, βιοτεχνίες χαμηλής όχλησης, συνεργεία, αποθήκες χονδρεμπορίου) αλλά και **κατοικία**.

Στο σύνολό της, η κεντρική αυτή περιοχή αναπτύσσεται χωρικά ακολουθώντας τους άξονες διέλευσης δηλαδή παράλληλα με την ακτογραμμή προς τις εισόδους βόρεια, νότια, της πόλης και προς την ενδοχώρα, την τρίτη είσοδο της πόλης.

Οι περιοχές συγκέντρωσης των *παραγωγικών λειτουργιών* της Πάτρας συνδέονται με το φαινόμενο βελτίωσης της μεταποίησης (βιομηχανία, βιοτεχνία) στην δυτική περιφέρεια της Ελλάδας. Ο κύριος όγκος των μεταποιητικών αυτών δραστηριοτήτων βρίσκεται στην Πάτρα. Χωρικά, η εγκατάστασή τους προσαρμόστηκε στην οικιστική ανάπτυξη παράλληλα με την ακτογραμμή και στην ύπαρξη των κόμβων διέλευσης στην πόλη με προορισμό ή αφετηρία το λιμάνι και με κατεύθυνση **α**) προς βόρεια, δυτική και κεντρική Ελλάδα, όπου εντοπίζεται η πρώτη ζώνη (κοντά στο Ρίο και το στενό του Ρίου-Αντίρριου) ενώ, σε μικρή απόσταση, βρίσκεται το Πανεπιστήμιο Πατρών που λειτουργεί από το 1966 εγκατεστημένο σε μια ειδική ζώνη (Πανεπιστημιούπολη - campus), στις παρυφές της πόλης και **β**) νοτιοανατολικά προς τον κόμβο με την Εθνική Οδό και νότια στην περιοχή Αγ. Στεφάνου στην ευρύτερη περιοχή της πόλης αλλά και νοτιοδυτικά διάσπαρτα εντός οικιστικού ιστού δημιουργώντας συνθήκες ασύμβατων χρήσεων. Η χωροθέτηση του *χονδρεμπορίου* κυρίως στην κεντρική περιοχή ως μέρος των λιμενικών δραστηριοτήτων, είναι ένας σοβαρός παράγοντας συμφόρησης του κέντρου σε συνδυασμό με το μεταφορικό και συγκοινωνιακό δίκτυο.

Η **κατοικία** είναι μια χρήση παρούσα από την κεντρική περιοχή της πόλης της Πάτρας και μέχρι τις παρυφές του οικιστικού ιστού στην ευρύτερη περιοχή. Η κατοικία εμπλέκεται με βιομηχανικές χρήσεις, από

την κεντρική περιοχή προς τη νότια περιοχή (μέχρι το Γλαύκο). Από την άλλη, είναι η κύρια χρήση των επεκτάσεων του οικιστικού ιστού καθώς η Πάτρα δέχεται μια σταθερή εισροή πληθυσμού από τα Ιόνια νησιά (κυρίως Ζάκυνθο, Κεφαλονιά, Ιθάκη), από τους νομούς της Ηλείας, της Αιτωλοακαρνανίας, την επαρχία Καλαβρύτων και Αιγιαλεία ενώ γίνονται επίσης μετακινήσεις πληθυσμού από και προς τις κοντινές περιοχές .

Έντονη ανάπτυξη κατοικιών συντελείται βορειοανατολικά (στην περιοχή της Πανεπιστημιούπολης, στα Μποζαϊτικά, στον Άγιο Γεώργιο του Ρίου), νότια και ανατολικά στους λόφους. Σύμφωνα με τα στοιχεία της μελέτης του Πανεπιστημίου Πάτρας υπάρχουν οκτώ κατηγορίες περιοχών κατοικίας στην Πάτρα:

- κατοικία υψηλών εισοδημάτων με θέα και πολυτελείς κατασκευές (πλατεία Υψηλών Αλωνιών, πλατεία Όλγα, βόρεια παραλιακή ζώνη)

- κατοικία μεσαίων εισοδημάτων σε πυκνό ιστό με πολυκατοικίες και με εμπορικά καταστήματα στα ισόγειά τους, επεκτείνεται παντού ξεκινώντας την επέκτασή τους κατά μήκος των οδικών αξόνων

- κεντρική περιοχή όπου αναμιγνύεται με τις κεντρικές λειτουργίες-παλιές αστικές συνοικίες, στις παραδοσιακές γειτονιές με χαμηλότερη πυκνότητα δόμησης (παλιά πόλη, προσφυγικά, γύφτικα)

- υποβαθμισμένες περιοχές κατοικίας σε επαφή με βιομηχανικές χρήσεις (κυρίως νότια της πόλης) - μικροί παλαιότεροι οικισμοί οι οποίοι έχουν ενσωματωθεί από τον αστικό ιστό της ευρύτερης πόλης (Ζαρουχλαίικα, Ψαροφάϊ, Αγ. Γεώργιος Λάγγουρα κτλ)

- προαστιακή ζώνη α' κατοικίας στις παρυφές του πολεοδομικού συγκροτήματος, με αραιό ιστό, χαμηλής πυκνότητας με σπίτια με αυλές και με καλλιεργούμενες εκτάσεις (όπως Εγλυκάδα, Διάκος, Μπεγουλάκι)
- περιοχές που μεταβάλλονται από παραθεριστική κατοικία σε κύρια κατοικία (όπως Ρίο, Παραλία Προαστίου, Καστελλόκαμπος).

Σε ότι αφορά τις *ζώνες προστασίας* της Πάτρας, σημειώνουμε ότι καταρχήν, στην ευρύτερη περιοχή της Πάτρας αλλά και στην ίδια την πόλη (Κάστρο, Θέατρο, παλιά πόλη), υπάρχουν πολλοί διάσπαρτοι αρχαιολογικοί χώροι που συνδέονται με την ιστορική κληρονομιά της περιοχής. Υπάρχουν, επίσης, εκτεταμένες ζώνες τουριστικής ανάπτυξης που αποτελούν τμήματα των ευρύτερων φυσικών πόρων της Πελοποννήσου (παραλίες Πατραϊκού και το παράκτιο έλος της Αγίας βορειοδυτικά της πόλης, αισθητικό δάσος ελάτης και αειφύλλων ή αειθαλών της Πανεπιστημιούπολης στο Άνω Καστρίτσι, η λεκάνη του Γλαύκου, η βόρεια πεδινή περιοχή Πατρών, βιότοποι στο Καλούσι Πατρών και στην Κρήνη Πατρών).

Στην περιοχή της Πάτρας, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, υπάρχουν *γεωργικές εκτάσεις*. Αυτές γειτνιάζουν και μπλέκονται με την οικιστική περιοχή καθώς ο αστικός ιστός που επεκτείνεται, εισχωρεί στις γεωργικές εκτάσεις. Αναπτύσσεται ένας αραιός ιστός εντός των ορίων του σχεδίου πόλης που ωστόσο εμπεριέχει γεωργική γη. « Τα κενά είναι εύπορη αγροτική γη με περιβόλια, ελιές, οπωροκηπευτικά και κτηνοτροφία μικρών ζώων». Συνεπώς έτσι, δημιουργείται μίξη χρήσεων, γεωργικών με κατοικία και συντελείται σταδιακά η εξαφάνιση της γεωργικής γης προς όφελος μιας μη ελεγχόμενης δόμησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Η ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΣΤΗΝ ΑΧΑΪΑ

2.1 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Η Αχαΐα κατά το 19^ο αιώνα αποτέλεσε το μεγαλύτερο εμπορικό κέντρο της Πελοποννήσου. Ο προσανατολισμός της οικονομικής περιοχής ήταν εξωστρεφής. Το μεγαλύτερο ποσοστό των εμπορικών συναλλαγών με τις διάφορες Μεσογειακές χώρες γινόταν από το λιμάνι της Πάτρας.

Εικόνα: Ο μόλος της Αγ. Νικολάου

Η τοπική οικονομία συνδέθηκε με την ευρωπαϊκή αγορά, κυρίως μέσω της καλλιέργειας και της εξαγωγής σταφίδας. Προϊόντα που εξαγόntonταν κατά κύριο λόγο ήταν τα δέρματα, δημητριακά, τυριά, βελανίδια, μετάξι και κρασί. Η Αθήνα ανακηρύσσεται το 1834 πρωτεύουσα και γίνεται διοικητικό κέντρο του Κράτους, ενώ η Πάτρα στηρίζει την ανάπτυξη της στο εμπόριο. Έτσι, η Πάτρα εξελίχτηκε σ' ένα από τα πιο ανεπτυγμένα εμπορικά κέντρα της ευρύτερης περιοχής λόγω

της γεωργική παραγωγής του νομού η οποία προσανατολίστηκε στη μονοκαλλιέργεια. Από τα μέσα του 19^{ου} αιώνα, η ενασχόληση ενός ποσοστού του αστικού πληθυσμού (της τάξεως του 25%) ήταν με τη χειροτεχνία-βιοτεχνία.

Εικόνα: Ο μόλος της Αγίου Νικολάου. Το ξενοδοχείο "Majestic" έχει φτιαχτεί όχι όμως και οι σκάλες

Επίσης, να αναφερθεί ότι το λιμάνι της Πάτρας χαρακτηρίστηκε ως το «το λιμάνι των στεναγμών» αφού οι διεθνείς συγκυρίες μετά την κατασκευή του λιμανιού, προσέφεραν στην Πάτρα νέες ευκαιρίες εμπορικής εκμετάλλευση της γεωγραφικής της θέσης, η αξιοποίηση των οποίων κατέστησαν το λιμάνι της σημαντικό κέντρο εξαγωγής του μεταναστευτικού ρεύματος στο χώρο της Μεσογείου. Με το προορισμό «Νέο Κόσμο», δηλαδή την Αμερικανική Ήπειρο και ιδιαίτερα της Η.Π.Α. την λεγόμενη «Γη της Επαγγελίας», με την ταχεία βιομηχανική ανάπτυξη, φτωχοί Έλληνες αγρότες και κτηνοτρόφοι, από το 1889, μεταναστεύουν μέσω του λιμανιού της Πάτρας. Συγκεκριμένα, φεύγουν κάτοικοι της επαρχίας των Καλαβρύτων, αλλά και αρκετοί πατρινοί, οι

οποίοι είναι γόννοι εύπορων οικογενειών, όπου αναζητούν νέες ευκαιρίες. Στατιστικά, οι μεταναστεύοντες Αχαιοί κατά τη δεκαετία 1889 – 1899 αποτελούν το 1% - 1,30% ετησίως επί του πληθυσμού του νομού.

Η δημιουργία του σιδηροδρομικού δικτύου το 1882 αποτέλεσε ένα σημαντικό γεγονός που βοήθησε στην ανάπτυξη της Αχαΐας. Ο Χ. Τρικούπης πίστευε ότι η δημιουργία σιδηροδρομικού δικτύου στην Πελοπόννησο θα πετύχαινε την διεύρυνση της εσωτερικής αγοράς, την πολιτική και οικονομική ενοποίηση της χώρας, και την πρόσκληση προς τα κεφάλαια για παραγωγή και πώληση με το ελαχιστοποίηση του μεταφορικού κόστους. Ένα άλλο σημαντικό γεγονός ήταν το 1836 η δημιουργία του επιμελητηρίου που είχε σαν κύρια απασχόληση του είχε την επίβλεψη της κίνησης του λιμανιού.

Το σταφιδικό ζήτημα που επέφερε τη σταφιδική κρίση λίγο αργότερα, επέφερε μετά από μια παρατεταμένη περίοδο κρίσης, η τοπική οικονομία προσανατολίστηκε προς άλλες δραστηριότητες. Το 1858, ιδρύθηκε στην Πάτρα, η πρώτη μεγάλη οινοποιεία με σκοπό να βγάλει τη σταφιδική οικονομία από την κρίση που διερχόταν. Μεσολαβεί μια μικρή οινοποιεία το 1860 και το 1873 έχουμε την ίδρυση της μεγάλης εταιρίας «Αχαΐα Κλάους». Το 1861 έχουμε και την ίδρυση της Ανώνυμης Ελληνικής Χαρτοποιίας. Μερικά χρόνια αργότερα το 1867 ιδρύθηκαν και αναπτύχθηκαν για να καλύψουν την εσωτερική αγορά, μονάδες αλευροποιίας και παρασκευής ζυμαρικών. Το 1870 έχουμε την δημιουργία δύο αλευρόμυλων και επτά μικρότερων ατμοκίνητων τμημάτων για την παραγωγή άρτου και ζυμαρικών καθώς και την ανάπτυξη της ζαχαροπλαστικής και της τυροκομίας. Τα βυρσοδεψία είχαν κάποια παρουσία στην επεξεργασία δερμάτων, το ίδιο και τα ελαιοτριβεία.

Η λειτουργία του πρώτου υδροκίνητου κλωστηρίου στην Πάτρα έγινε το 1846. Το 1857 εγκαθίσταται η πρώτη ατμοκίνητη μηχανή σε ένα εργοστάσιο που κατασκεύαζε γλυκόριζα. Επίσης λειτούργησε ένα ατμοκίνητο υφαντήριο που παράγει δρίλια κατάλληλα για ενδύματα εργασίας, καθώς και δύο νηματοποιεία.

Η ανάπτυξη των μηχανουργείων δεν υφίσταται αυτή την εποχή. Αυτό οφείλεται στην αντιφασική πολιτική που στα πλαίσια της ενίσχυσης της Γεωργικής Παραγωγής απάλλαξε από τελωνειακούς δασμούς τα εισαγόμενα αγροτικά είδη, εργαλεία κτλ.

Η Πάτρα ήταν η πρώτη που στράφηκε προς τη δραστηριότητα της βιομηχανικής παραγωγής. Συνολικά λειτούργησαν πέντε ατμοκίνητα ξυλουργικά εργοστάσια που ιδρύθηκαν μετά το 1886.

Το 1892 το εξωτερικό εμπόριο αντιμετώπισε κρίση. Από τους σημαντικότερους λόγους της κρίσης ήταν η ανεπάρκεια επενδύσεων στην υποδομή και στη μεταποίηση καθώς και η αδυναμία του Ελληνικού δημοσίου να δανειστεί ξένα κεφάλαια. Το κενό αυτό έρχεται να καλύψει η λειτουργία της Εθνικής Τράπεζας και αργότερα της Εμπορικής.

Κατά τη διάρκεια του μεσοπολέμου, όταν εμφανίζεται η δεύτερη φάση Βιομηχανικής συσσώρευσης, η Αχαΐα αποτέλεσε ένα από τα πρώτα σε σημασία επαρχιακά Βιομηχανικά κέντρα. Βασικά χαρακτηριστικά της Βιομηχανικής ανάπτυξης των δεκαετιών του 1920 και 1930, ήταν ο μονόπλευρος προσανατολισμός της στην εγχώρια αγορά και το μεγάλο ειδικό βάρος των κλάδων τροφίμων, της υφαντουργίας, του δέρματος και των κλάδων που σχετίζονταν με την οικοδομική δραστηριότητα. Παρόλο που το 40% της απασχόλησης στη μεταποίηση συγκεντρώθηκε στην περιφέρεια της πρωτεύουσας, η βιομηχανία είχε σχετικά αποκεντρωμένη δομή, καθώς ανοδικές τάσεις εμφανίζονται σχεδόν στο σύνολο των περιφερειών της χώρας. Ορισμένα αστικά κέντρα ευνοήθηκαν

περισσότερο. Το 1930 η απασχόληση στη βιομηχανία στην περιφέρεια της Πάτρας έφτανε τις 8.000 και αντιπροσώπευε το 25% της βιομηχανικής απασχόλησης της Πελοποννήσου και σχεδόν το 3% της συνολικής απασχόλησης της μεταποίησης σε επίπεδο χώρας. Ήδη Δε από τότε, από την πρώτη δηλαδή περίοδο βιομηχανικής ανάπτυξης της Πάτρας εμφανίζεται ένας ιδιαίτερος δυναμισμός σε δύο κλάδους: α) την βιομηχανία τροφίμων, β) την υφαντουργία.

Στις συνθήκες που επικρατούσαν κατά τη διάρκεια του μεσοπολέμου η Πάτρα αποτελούσε μάλλον ένα «φυσικό πόλο έλξης για τη βιομηχανία. Ήταν το σημαντικότερο αστικό κέντρο της Δυτικής Ελλάδας. Η άμεση αγροτική ενδοχώρα (Ηλεία, Αχαΐα, Αιτωλοακαρνανία) ήταν σημαντική από άποψη πληθυσμιακού μεγέθους και περιελάμβανε γόνιμες γεωργικές περιοχές. Στο βαθμό που η βιομηχανική παραγωγή εξαρτιόταν κατά κύριο λόγο από εγχώριες πρώτες ύλες και απευθυνόταν στην εγχώρια κατανάλωση, η αγροτική ενδοχώρα προσέφερε αφενός μεν πρώτες ύλες στην μεταποιητική δραστηριότητα και αφετέρου εξασφάλιζε, ως τοπική αγορά, την κατανάλωση βιομηχανικών προϊόντων. Το λιμάνι και η παραδοσιακή ανάπτυξη του εμπορίου αποτελούσαν σημαντικούς παράγοντες στην οικονομική διακίνηση εμπορευμάτων. Η αστική παράδοση της περιοχής και η αγροτική ενδοχώρα εξασφάλιζαν την απρόσκοπτη ροή εργατικού δυναμικού προς τη βιομηχανία. Τέλος η περιοχή είχε σχετικά εύκολη πρόσβαση στην αγορά της πρωτεύουσας ενώ ταυτόχρονα διατηρούσε μια προνομιακή θέση στην ευρύτερη οικονομική περιοχή της Δυτικής Ελλάδας.

2.2 ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΗ ΕΚΒΙΟΜΗΧΑΝΙΣΗ

Η Πάτρα ως «φυσικός» πόλος έλξης αποδυναμώθηκε στο πλαίσιο της μεταπολεμικής ανάπτυξης υπό την επίδραση της γενικότερης

γεωγραφικής μετατόπισης του οικονομικού δυναμισμού στην Ανατολική Ελλάδα. Η συγκέντρωση πληθυσμού και οικονομικών δραστηριοτήτων στον άξονα Αθήνας-Θεσσαλονίκης, περιόρισε συνολικά τις αναπτυξιακές δυνατότητες της Δυτικής Ελλάδας αλλά και ειδικότερα του Ν. Αχαΐας.

Στην δεκαετία του 1950 επιτυγχάνονται μεταβολές, όταν η βιομηχανική συσσώρευση εμφάνισε γοργή και δυναμική ανάπτυξη. Οι δύο πρώτες απογραφές βιομηχανικών καταστημάτων, του 1958 και του 1963, καταγράφουν με ακρίβεια τη γεωγραφική διάσταση των μεταβολών στην βιομηχανική απασχόληση.

Η ανάπτυξη της απασχόλησης στην μεταποίηση συγκεντρώθηκε αποκλειστικά στην ευρύτερη περιοχή της πρωτεύουσας σε ποσοστό 85% και κατά δεύτερο λόγο στην Θεσσαλονίκη σε ποσοστό 10% συγκεντρώνοντας την συντριπτική πλειοψηφία των μονάδων μεσαίας και μεγάλης κλίμακας. Οι επαρχιακές βιομηχανίες παρουσίασαν, στους περισσότερους νομούς, στάσιμη ή φθίνουσα πορεία.

Οι ανακατατάξεις έλαβαν χώρα στη δεκαετία του 1960. Η επιταχυνόμενη εκβιομηχάνιση της ελληνικής οικονομία συνοδεύτηκε από την μαζικότερη αστικοποίηση, την παράλληλη εσωτερική και εξωτερική μετανάστευση, την άνοδο της παραγωγικότητας της εργασίας σε γεωργία και βιομηχανία, την μεταβολή των καταναλωτικών προτύπων και την άνοδο του βιοτικού επιπέδου. Την περίοδο αυτή εντάχθηκε η τάση συγκέντρωσης, πληθυσμού και οικονομικών δραστηριοτήτων στα δύο μεγάλα αστικά κέντρα και στις οικονομικές ζώνες γύρω από αυτά. Από τις δέκα περιφέρειες της χώρας οι οκτώ έχασαν σημαντικό ποσοστό του πληθυσμού τους (20-30%) με τις περιφέρειες της Αθήνας (αύξηση πληθυσμού 32%) και της Θεσσαλονίκης (αύξηση πληθυσμού 46%) να αποτελούν τους μοναδικούς πόλους έλξης. Η Αθήνα, η Θεσσαλονίκη και οι περιοχές γύρω από αυτές αύξησαν τη συμμετοχή τους στη συνολική απασχόληση της μεταποίησης, ανάμεσα στο 1963 και το 1973, από 65%

σε 71% σε βάρος τόσο των «περιφερειακών» νομών όσο και των «ενδιάμεσων» περιοχών (νομοί Λάρισας, Μαγνησίας, Φθιώτιδας, Αχαΐας). Οι πρώτες εκτιμήσεις των περιφερειακών δεικτών στην δεκαετία του 1970 επιβεβαίωσαν το μέγεθος των περιφερειακών ανισοτήτων (οι αποκλίσεις στο κατά κεφαλή ακαθάριστο περιφερειακό προϊόν ήταν 2 προς 1, οι κοινωνικοί δείκτες 4 προς 1, οι δείκτες κατανάλωσης 8 προς 1).

Η Αχαΐα διατήρησε θετικούς δείκτες κατά τις δεκαετίες αυτές, αν και αυτό δεν επέτρεπε την σχετική μείωση του ειδικού βάρους σε επίπεδο χώρας. Στην δεκαετία του 1950 ο πληθυσμός της Πάτρας αυξήθηκε περίπου κατά 10 % και του Νομού Αχαΐας κατά 6%.

Οι δραστηριότητες βιομηχανοποίησης στην Αχαΐα διευρύνθηκαν σε διαδοχικές φάσεις: στο διάστημα 1958-63 η απασχόληση στην μεταποίηση της πόλης της Πάτρας αυξήθηκε κατά 3,5% (έναντι 21% της Αθήνας και 7% του συνόλου της χώρας). Η ειδίκευση στους κλάδους το 1963 υποδεικνύει σημαντικό συντελεστή μόνο για τα τρόφιμα, τα ποτά και το νέο για την περιοχή, κλάδο της βιομηχανίας χάρτου. Παραδόξως παρά την ύπαρξη της Πειραιϊκής-Πατραϊκής ο σχετικός δείκτης ειδίκευσης στον κλάδο της υφαντουργίας δεν ήταν ιδιαίτερα υψηλός.

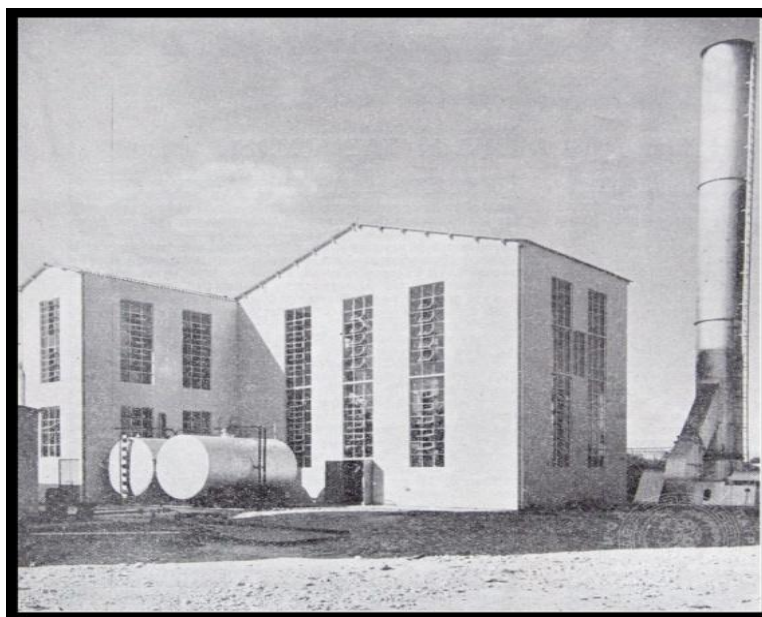
Στην δεκαετία 1963-1973 η αύξηση της απασχόλησης στην μεταποίηση στον νομό Αχαΐας ήταν 7% (έναντι 25% του συνόλου της χώρας) και έλαβε χώρα κυρίως στην περίοδο 1968-73. Η δομή της τοπικής βιομηχανίας και οι σχετικές μεταβολές της απασχόλησης υποδεικνύουν αφ' ενός μεν την περιορισμένη διακλαδική βάση της τοπικής βιομηχανίας, αφετέρου την συνύπαρξη φθινόντων και αναπτυσσόμενων κλάδων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΟΙ ΚΥΡΙΟΤΕΡΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΤΗΣ ΠΑΤΡΑΣ

3.1 ΠΕΙΡΑΪΚΗ-ΠΑΤΡΑΪΚΗ

Η Πειραϊκή-Πατραϊκή δημιουργήθηκε με συγχώνευση το 1932, από τον Χριστόφορο Κατσάμπα και το Σταμούλη Στράτο, με το νόμο Ν.5261/1931 περί συγχωνεύσεων Ανώνυμων Εταιρειών, έχοντας δεχτεί βεβαίως και τις θεσμικές καινοτομίες της δεκαετίας του '30 (υψηλό επίπεδο κλωστοϋφαντουργικών εισαγωγών, οι α' ύλες μπορούσαν να παραχθούν εγχώριος, η υποτίμηση της δραχμής το 1932-33 που εκτίναξε τις τιμές του βαμβακιού στα ύψη κτλ.).

ΕΙΚΟΝΑ: Η Πειραϊκή Πατραϊκή. Το λεβητοστάσιο, αρχές δεκαετίας 1960

Κατά τις επόμενες δεκαετίες η εταιρεία αναπτύχθηκε με γοργούς ρυθμούς. Στην ανάπτυξη της συνέβαλαν και οι συγχωνεύσεις με άλλες κλωστοϋφαντουργίες (Μουταλάσκη & Γαβριήλ), η αποκέντρωση των δραστηριοτήτων της, οι συνεχείς επενδύσεις και ο εκσυγχρονισμός των

παραγωγικών της μονάδων. Η Π.Π είχε ήδη πάρει το προβάδισμα στον τομέα βιομηχανικής αναπτύξεως στην Πάτρα σε σχέση με τις άλλες βιομηχανίες . Οι υπάλληλοι και εργάτες της εταιρείας το εν λόγω έτος έφταναν τους 4.500 και οι εξαγωγές της τα 2,5 εκατ. δολάρια ενώ το σύνολο των επενδύσεων της κατά την τελευταία δεκαετία ανερχόταν στα 632 εκατ. δραχμές περίπου .Το 1965 ο όμιλος των εταιρειών διαθέτει 110.000 κλωστικές ατράκτους, 12.000 στυπτικές μηχανές, 800 ιστούς και μηχανήματα με ετήσια ικανότητα παραγωγής 25 εκατομμυρίων μέτρων υφάσματος.

Η Πειραιϊκή-Πατραϊκή ακόμα και το 1980, μια χρονιά που η ύφεση της οικονομίας αποτέλεσε παγκόσμιο φαινόμενο με ανησυχητικές διαστάσεις και που επηρέασε έντονα τον κλάδο της κλωστοϋφαντουργίας, είχε μια αρκετά ικανοποιητική πορεία. Το 1982 μισό αιώνα από τότε που ιδρύθηκε η Πειραιϊκή- Πατραϊκή, κατείχε εξέχουσα θέση στην ελληνική βιομηχανία. Το προσωπικό της ξεπερνούσε τα 7.000 άτομα, διέθετε 9 εργοστάσια σε όλη την χώρα και τα προϊόντα της εξάγονταν σε δεκάδες χώρες σε όλες τις ηπείρους. Το 1992 ο υπουργός Βιομηχανίας, Ανδρέας Ανδριανόπουλος υποστηρίζει την άποψη για άμεση πώληση της εταιρείας. Το ίδιο έτος η εταιρεία τίθεται σε ειδική εκκαθάριση η οποία αποφασίστηκε από την διυπουργική επιτροπή αποκρατικοποιήσεων και συγκεκριμένα αφορούσε τα εργοστάσια της Πάτρας, της Σάμου, της Νέας Περάμου, της Νέας Ιωνίας, του Καρπενησίου και της Χαλκίδας. Το ίδιο έτος σταματά οριστικά και η λειτουργία της Πειραιϊκής-Πατραϊκής. Το εργοστάσιο όταν έκλεισε απασχολούσε 1.800 άτομα σύμφωνα με τον Σύνδεσμο Βιομηχάνων Πελοποννήσου & Δυτικής Ελλάδος.

Εικόνα: Το πρώτο εργοστάσιο της "Πειραιϊκής – Πατραϊκής" από μετοχή της εταιρείας του 1933

3.2 ΚΛΩΣΤΟΥΦΑΝΤΟΥΡΓΕΙΟ «Β. ΜΑΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ»

Το κλωστοϋφαντουργείο «Β. Μαραγκόπουλος» δημιουργήθηκε από τον Βασίλειο Μαραγκόπουλο, που ίδρυσε την πρώτη του βιοτεχνία το 1920.

Εικόνα: Εργοστάσιο υφαντουργίας Β. Μαραγκόπουλου. Το εσωτερικό τού εργοστασίου, 1938

Το 1927 ιδρύει το πρώτο εργοστάσιο στις εγκαταστάσεις της οδού Μαιζώνος τις οποίες επεκτείνει μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του '30 και στο υπόλοιπο οικοδομικό τετράγωνο, με την δημιουργία σύγχρονων κλωστηρίων βάμβακος, ενώ από το 1931 διατηρεί μεγάλο και πολυτελές

εμπορικό κατάστημα στο κτίριο της οδού Αγ. Ανδρέου και Βότση.

Μετά τον θάνατο του ιδρυτή, Β. Μαραγκόπουλου το 1944, ανέλαβε την επιχείρηση ο γιος του Γεώργιος και το 1957 επέκτεινε τις εγκαταστάσεις της εταιρείας. Την δεκαετία του 1960 επέκτεινε εκ νέου τις εγκαταστάσεις του αλλά αυτήν την φορά στην περιοχή “Κόκκινος Μύλος” της Πάτρας , δίπλα από το εργοστάσιο της PIRELLI. Εκεί όμως προέκυψαν κάποια προβλήματα. Συγκεκριμένα ο Πρόεδρος των Πρωτοδικών είχε εκδώσει απόφαση που καθόριζε την τιμή του στρέμματος στην περιοχή 100.000 δρχ., η οποία θεωρούταν ασύμφορη από την εταιρεία Μαραγκόπουλου. Τελικά όμως η έκταση αγοράστηκε το 1963 και το 1964 άρχισε την ανέγερση του νέου εργοστασίου.

Στα τέλη της δεκαετίας του 1970, μετά τον θάνατο του Γεωργίου Μαραγκόπουλου, η εταιρεία άρχισε να αντιμετωπίζει προβλήματα. Το Ιούνιο του 1980 οι εργαζόμενοι του εργοστασίου Πατρών της εταιρείας, Μαιζώνας 299, απειλούνται καθημερινά με απολύσεις με βάση τον Ν.99/67 , αλλά μέχρι εκείνη την στιγμή κανείς δεν είχε απολυθεί. Όσο αφορούσε την τύχη του εργοστασίου της εταιρείας στον Κόκκινο Μύλο, που απασχολούσε 80 εργατοϋπαλλήλους, ως υποψήφιος αγοραστής φερόταν ο Αθηναίος επιχειρηματίας κ. Σακαλίδης.

Εικόνα: Εργάτες προσέρχονται στο εργοστάσιο υφαντουργίας Β. Μαραγκόπουλου, στη νέα πτέρυγα, επί της οδού Κορίνθου, 1935

Τα υπάρχοντα κτίρια του Μαραγκόπουλου διακρίνονται για τις δύο οικοδομικές τους φάσεις , της δεκαετίας του '20 από οπλισμένο σκυρόδεμα με συνεχόμενες δίρριχτες κεραμοσκεπείς στέγες επί τις οδού Μαιζώνος και της δεκαετίας του '30 επίσης από οπλισμένο σκυρόδεμα με χαρακτηριστικά BAUHAUS στην πλευρά των οδών Κορίνθου και Σωσιπάτρου, σημαντικής αρχιτεκτονικής αξίας όλα. Σήμερα τα κτίρια ανήκουν σε ιδιώτες και τα μεν της πρώτης φάσης στεγάζουν εμπορικές επιχειρήσεις ανταλλακτικών και μηχανημάτων, τα νεότερα βρίσκονται σε φάση ανακαίνισης για την στέγαση νέων χρήσεων.

3.3 ΥΦΑΝΤΗΡΙΟ «ΑΧΑΪΚΗ Α.Ε»

Το εργοστάσιο ιδρύθηκε από τον έμπορο υφασμάτων Νικόλαο Παπαγιαννόπουλο το 1932, σε ιδιόκτητη έκταση 6,5 στρεμμάτων που βρισκόταν στην τοποθεσία «Τουρκομνήματα» ή Εβραιομνήματα», έξω από την Άνω πόλη της Πάτρας. Ήταν μια περιοχή με αγρούς και περιβόλια.

Το εργοστάσιο διέθετε 4 ηλεκτροκινητήρες , από 3 έως 12 HP, που ο καθένας έδινε κίνηση σε σειρά σε σειρά μηχανημάτων μέσω άξονα και ιμάντων. Η επόμενη φάση που έμελλε να εμφανιστεί και στο εργοστάσιο αυτό , είναι η αυτονόμηση του κάθε μηχανήματος, που διαθέτει δικό του κινητήρα και η κατάργηση των αξόνων και των ιμάντων.

Στο τέλος του 1933 ιδρύθηκε η «Εμποροβιομηχανική ανώνυμος εταιρεία Νικόλαος και Γεώργιος Παπαγιαννόπουλος & ΣΙΑ», η επωνυμία της οποίας τροποποιήθηκε τον Ιανουάριο του 1934 σε «Νικόλαος Παπαγιαννόπουλος Α.Ε.". Τον Ιούλιο του 1937, η εταιρεία είχε ήδη επεκτείνει τις εγκαταστάσεις της και υπέβαλε νέα αίτηση για άδεια λειτουργίας του διευρυμένου πλέον εργοστασίου. Στο σχετικό

μηχανολογικό σχέδιο φαίνεται ότι το κεντρικό κτίριο είχε ολοκληρωθεί στις αρχικά προβλεπόμενες διαστάσεις, ενώ στο ένα άκρο, έχει προστεθεί μια ακόμη αίθουσα από πίσω και το υπόστεγο έχει χτιστεί ολόκληρο.

Το εργοστάσιο έκλεισε περίπου το 1982 ενώ δεν διασώζεται κανένα ίχνος από τον παλαιό εξοπλισμό του.

3.4 «ΕΓΛ»- ΧΑΡΤΟΠΟΙΑ Ε.Γ. ΛΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

Η εγκατάσταση της πρώτης χαρτοποιητικής μηχανής στο εργοστάσιο της Πάτρας ολοκληρώθηκε το 1928, οπότε και ιδρύθηκε από τον Ευάγγελο Γ. Λαδόπουλο η εταιρεία «ΕΓΛ- ΧΑΡΤΟΠΟΙΑ Ε.Γ. ΛΑΔΟΠΟΥΛΟΥ». Η ανάπτυξη της εταιρείας υπήρξε συνεχής και στη δεκαετία του 1930 (το 1935) εγκαταστάθηκε η δεύτερη μηχανή και αυτή η επέκταση του παραγωγικού της δυναμικού την έκανε την μεγαλύτερη χαρτοποιία στη Ελλάδα. Το 1955 τοποθετήθηκε και τρίτη μηχανή.

Το 1959 η εταιρεία μετατράπηκε σε ανώνυμη και έως το 1963 ενίσχυε τον εξοπλισμό της με άλλες τρεις χαρτοποιητικές μηχανές. Το 1961 η βιομηχανία Ε.Γ.Λ Λαδόπουλου κατείχε την πρώτη θέση στην Ελλάδα για το είδος της και κάλυπτε το 50% περίπου της Ελληνικής παραγωγής χάρτου. Ο όγκος του μηχανικού εξοπλισμού της διπλασίασε την παραγωγική ικανότητα και έγινε ο κυριότερος φορέας εξυπηρέτησης της Ελληνικής κατανάλωσης. Το 1968 πέθανε ο ιδρυτής της Ευάγγελος Λαδόπουλος και τη διεύθυνση της εταιρείας ανέλαβε τον επόμενο χρόνο ο γιος του Γεώργιος. Στο μεταξύ τον Οκτώβριο του 1968, η ΕΓΛ εξαγόρασε την Ανώνυμη Ελληνική Εταιρεία Χαρτοποιίας, που είχε ιδρυθεί το 1924 και διέθετε ένα εργοστάσιο στο Αίγιο, με τέσσερις χαρτοποιητικές μηχανές, από τις οποίες οι τρεις ήταν προπολεμικές. Το νέο σχήμα, με τα δύο εργοστάσια δεν ευοδώθηκε. Η εταιρεία άρχισε να αντιμετωπίζει προβλήματα και να δανείζεται, με αποτέλεσμα το 1976 η

πλειοψηφία των μετόχων να περιέλθει στον έλεγχο της Εθνικής Τράπεζας, ενώ δεν γινόταν καμία ανανέωση του εξοπλισμού της .

3.5 PIRELLI HELLAS A.E

Η Α.Ε **PIRELLI HELLAS** με 7.000.000 δολάρια κεφαλαίων του εξωτερικού και τη συμμετοχή Ελληνικών κεφαλαίων στις 2 Νοεμβρίου 1960 άρχισε την ανέγερση του εργοστασίου της, σε έκταση 170.000 τ.μ. εκ των οποίων 20.000 τ.μ. κάλυπταν τα κτίρια. Για την πραγματοποίηση των εγκαταστάσεων συνέβαλαν εργάτες και τεχνικοί Ιταλοί και Έλληνες με αποτελεσματική συνεργασία. Βρισκόταν κοντά στη σιδηροδρομική γραμμή Πατρών- Πύργου και πάνω από τις Ιτιές, σε απόσταση 4 χιλ. από το κέντρο. Οι κτιριακές υποδομές της εταιρείας ήταν από το τις πιο σύγχρονες και άρτιες της εποχής, καλύπτοντας τις ανάγκες παραγωγής και αποθήκευσης των προϊόντων του εργοστασίου.

Στα μέσα της δεκαετίας του '90 η εταιρία σταμάτησε τη λειτουργία του εργοστασίου του οποίου τα κτίρια παραμένουν από τότε ανενεργά. Το εργοστάσιο της εταιρείας μεταφέρθηκε στην Τουρκία λόγω φθηνού εργατικού κόστους μιας και το εργατικό κόστος στην χώρα μας τα τελευταία έτη είχε αυξηθεί αρκετά και δεν συνέφερε την εταιρεία .Το απολυμένο προσωπικό του εργοστασίου εκτιμάται ότι ήταν 450 άτομα. Οι εγκαταστάσεις του εργοστασίου που ανήκουν σε ιδιωτική εταιρία με περιορισμένες σχετικά επεμβάσεις μπορούν να αξιοποιηθούν με τη στέγαση δραστηριοτήτων.

3.6 ΖΥΘΟΠΟΙΕΙΟ ΠΕΤΡΟΥ Λ. ΜΑΜΟΥ

Εικόνα: Ο ζυθοποιός Πέτρος Μάμος
ιδρυτής τής εταιρείας «Εργοστάσιον Ζυθοποιείας
και Παγοποιείας Πέτρου Μάμου και Σας» το 1908

Εικόνα: Ο Αλβέρτος Άμβουργερ
συνιδρυτής της βιομηχανίας

Σε τμήμα του οικοπέδου των εγκαταστάσεων Άμβουργερ, το 1908 θεμελιώθηκε η Ζυθοποιία- Παγοποιία του Π. Μάμου, με την συμμετοχή του οίκου Άμβουργερ και τον Νοέμβριο του 1909 εγκαινιάστηκε σε οικόπεδο 7.110 τ.μ. που βρισκόταν στη θέση Αγιά, έξω από την Πάτρα δίπλα στη σιδηροδρομική γραμμή του τότε ΣΠΑΠ και σε απόσταση 150μ. από τη θάλασσα. Ο 28χρονος ιδρυτής, Πέτρος Λ. Μάμος, ήταν ζυθοποιός με εξειδικευμένες σπουδές στο Μόναχο και εμπειρία από εργοστάσια της Γερμανίας και της Αυστρίας.

Οι πρώτες εγκαταστάσεις συμπληρώθηκαν σταδιακά μέχρι το 1912, βάσει σχεδίων που εκπονήθηκαν στη Γερμανία, αλλά που δεν φαίνεται να εφαρμόστηκαν με απόλυτη ακρίβεια, τουλάχιστον όσον αφορά την κτιριακή υποδομή. Σε μεταπολεμικές περιγραφές, τα περισσότερα κτίρια του συγκροτήματος περιγράφονται ως λιθόκτιστα, με πατώματα από οπλισμένο σκυρόδεμα (για τα πολύροφα) και στέγες από

ξύλινα ζευκτά, κεραμοσκεπείς (αυτή πρέπει να ήταν η αρχική κατασκευή τους). Από το 1914 και έπειτα έγιναν προσθήκες και μετατροπές που αλλοίωσαν σημαντικά την αρχική όψη του συγκροτήματος.

Διέκοψε την λειτουργία του το 1980. Από τα ιστορικά κτίρια ΜΑΜΟΣ Α.Ε που ανήκουν σε ιδιώτη έχει απομείνει το κεντρικό τετραώροφο μαζί με μερικά γειτονικά ισόγεια βοηθητικά και δύο υψικαμίνους κηρυγμένα διατηρητέα από το ΥΠΠΟ εξαιρετικά δείγματα βιομηχανικής αρχιτεκτονικής της δεκαετίας του 20ου αιώνα, που χρήζουν ανακαίνισης και αξιοποίησης μαζί τον περιβάλλοντα ελεύθερο διαθέσιμο χώρο.

Εικόνα: από τα εγκαίνια ζυθοποιείου 1909

3.7 ΜΥΛΟΙ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ

Η αλευροβιομηχανία «Μύλοι Αγίου Γεωργίου» ιδρύθηκε το 1927 με έδρα τον Πειραιά και εγκαταστάθηκε στην Πάτρα το 1936 αγοράζοντας τις εγκαταστάσεις της πτωχευμένης εταιρείας «Κυλινδρόμυλοι Πατρών Χαράλαμπου Τριάντη», συνεχίζοντας τη δραστηριότητα της. Οι Μύλοι Αγίου Γεωργίου παρήγαγαν άλευρα,

σιμιγδάλι, και προϊόντα σιταριού (πίτουρα κτλ.) Το 1990 η εταιρεία σταμάτησε την λειτουργία της ενώ απασχολούσε περίπου 80 εργαζομένους, σύμφωνα με τον Σύνδεσμο Βιομηχανιών Πελοποννήσου & Δυτικής Ελλάδος, και οι εγκαταστάσεις πουλήθηκαν στο υπεραστικό ΚΤΕΛ Αχαΐας, το οποίο απομάκρυνε όλο τον τεχνολογικό εξοπλισμό. Σήμερα τα δύο βώροφα κτίρια παραμένουν αχρησιμοποίητα περιμένοντας την αξιοποίησή τους.

3.8 «ΜΙΣΚΟ»

«Και τα μακαρόνια να είναι Μίσκο. Είναι ίσως το πιο χαρακτηριστικό σλόγκαν, το οποίο έχει μείνει βαθιά χαραγμένο στη μνήμη των παλαιότερων και όχι μόνο. Είναι γεγονός, ότι τα μακαρόνια Μίσκο, η μεγαλύτερη μάρκα ζυμαρικών στην Ελλάδα, για δεκαετίες υπήρξαν άρρηκτα συνδεδεμένα με τον Ακάκιο, τον καλόγερο που ξεκινούσε με το γαϊδουράκι του για τα ψώνια της μονής, όταν ο ηγούμενος του μοναστηριού του υπενθύμιζε «Ακάκιε, μην ξεχάσεις τα μακαρόνια».

Από τους πρώτους ιδιοκτήτες και στυλοβάτης της εταιρείας Μίσκο για περίπου μισό αιώνα, υπήρξε ο Ελευθέριος Μαντζίκας. Γεννημένος σε ένα χωριό των Ιωαννίνων το 1917, σε ηλικία 14 ετών και χτυπημένος από ελονοσία, βρέθηκε στην Αθήνα, όπου απασχολήθηκε

στο παντοπωλείο του Αλέξανδρου Κίκιζα, μετέπειτα ιδιοκτήτη της εταιρείας ζυμαρικών Μέλισσα, ενώ ταυτόχρονα σπουδάζει στη νυχτερινή Εμπορική Ιδιωτική Σχολή Φοίνιξ.

Στην μεταπολεμική Αθήνα γνωρίζεται με τον Εμ. Παπαναστασίου, πρόσφυγα από τη Μικρά Ασία και απασχολούμενο σε διάφορες βιοτεχνίες ζυμαρικών, με τον οποίο βάζουν τα λιγοστά κεφάλαια που είχαν συγκεντρώσει και ιδρύουν την εταιρεία ζυμαρικών Ρεκόρ στη Λεωφόρο Ηρακλείτου 73, στην Αθήνα.

Η πρότερη εμπειρία που είχαν αποκτήσει και οι δύο στο χώρο των ζυμαρικών σύντομα θα τους αντάμειβε. Όντως, λίγα χρόνια μετά, το 1953, η Ρεκόρ συγχωνεύεται με τη βιοτεχνία ζυμαρικών Θρίαμβος της οικογένειας Θεοδωράκη. Στη συνέχεια, οι τρεις επιχειρηματίες αποκτούν τη βιομηχανία Παπαχρυσάνθου στην Πάτρα, προσθέτοντας έτσι έναν ακόμη συνεταιίρο, την οικογένεια Παπαχρυσάνθου.

Όλοι συμφωνούν στο σπίτι...

... πως τα μακαρόνια ΜΙΣΚΟ είναι τα νοστιμότερα

Οι νοστιμότες ζυμαριν άνθρωποι είναι και τα οικογενειακά γιατί φτιάξουν 2 πιάτα μόνο μόνο στο σπίτι

ΜΙΣΚΟ

ΕΠΙ 35 ΧΡΟΝΙΑ ΠΡΩΤΑ ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ

Η ζωή είναι ωραία

...Και με Σπαγетινή ΜΙΣΚΟ γίνεται ωραιότερη!.. Καρήτε τη νέα κατακτησιτής

ΜΙΣΚΟ

ΣΠΑΓΕΤΙΝΗ με ΑΥΓΑ

Τη περίοδόν των 35 ετών οδηγούν την ΜΙΣΚΟ και οι συνεχώς εκ- πόν τ α - π ρ ό τ η θνεις άναγνωρίσει πρός τή καλύτερα

ΜΙΣΚΟ

SPAGHETTI THE MISO PASTA BRAND

Όλοι μαζί, θα δαπανήσουν 10.000 δραχμές και θα εξαγοράσουν τη βιομηχανία ζυμαρικών Μίσκο. Η ιστορία της Μίσκο είχε ξεκινήσει ως εργαστήριο παρασκευής ζυμαρικών το 1927 στον Πειραιά, από τις οικογένειες Μιχαϊλίδη και Κωνσταντίνη (από τα αρχικά των οποίων θα προκύψει και η επωνυμία Μίσκο), και υπήρξε η πρώτη εν Ελλάδι που ήταν οργανωμένη σε καθαρά ευρωπαϊκά πρότυπα. Μάλιστα, χάρη στο επιχειρηματικό δαιμόνιο των ιδρυτών της, θα κατάφερνε να αναδείξει τα ζυμαρικά της ως τα πλέον περιζήτητα στην ελληνική αγορά, αλλά και να ανταγωνίζεται στις διεθνείς αγορές τις μεγάλες ιταλικές εταιρείες, που έως τότε παραδοσιακά κυριαρχούσαν.

Οι τέσσερις συνεταίροι θα κλείσουν τα εργοστάσια Ρεκόρ και Θρίαμβος στην Αθήνα και θα δημιουργήσουν ένα νέο, μεγάλο εργοστάσιο στην Πάτρα θέτοντας τις βάσεις για την κατάκτηση της κορυφής. Τα πρώτα πακέτα Μίσκο που παράγονται ήταν κυλινδρικά, του ενός κιλού, ιδανικά για το κυριακάτικο και όχι μόνο τραπέζι μιας οικογένειας, αφού έβγαζαν «δύο πιάτα παραπάνω στο κιλό».

Πράγματι, η νέα εταιρεία θα ευημερήσει και δεν θα αργήσει να κατακτήσει την πρώτη θέση, την οποία διατηρεί ως τις μέρες μας (με πωλήσεις που φθάνουν τους 25.000 τόνους ετησίως, έναντι 12.000 τόνων του βασικότερου ανταγωνιστή, της Μέλισσα), στην αγορά ζυμαρικών. Είναι χαρακτηριστικό ότι, σύμφωνα με μελέτη του ΣΕΒ, το 1978 ήταν η 36η μεγαλύτερη βιομηχανία της Ελλάδας, αλλά και μία από τις μεγαλύτερες βιομηχανίες ζυμαρικών στην Ευρώπη.

Το 1979, στη Μίσκο απονέμεται το διεθνές βραβείο «Χρυσός Ερμής», για τις εξαγωγικές της δραστηριότητες στη Μέση Ανατολή, την Ασία και την Αφρική, μία μόνο διάκριση από τις συνολικά 56 που θα αποσπάσει στο δεύτερο μισό του 20ού αιώνα. Πάντως, παρά τις όποιες διακρίσεις, ο ιδρυτής της Μίσκο παρέμεινε ένας απλός άνθρωπος, αρωγός

των εργαζομένων στη βιομηχανία του αλλά και, ως περήφανος για την καταγωγή του, των απανταχού Ηπειρωτών.

Βέβαια, δεν θα πρέπει να παραλείψουμε ότι ένα μέρος της επιτυχίας της Μίσκο χρεώνεται στην διαφήμιση με τον Ακάκιο, ίσως την πιο επιτυχημένη στη διαφημιστική ιστορία της Ελλάδας. Σύμφωνα με το μύθο, η ιδέα για τη συγκεκριμένη διαφήμιση γεννήθηκε γύρω στο 1950, όταν ο Μαντζίκας βρέθηκε για προσκύνημα μαζί με ένα φίλο του στην περιοχή των Μετεώρων, όπου έγιναν θεατές της εικόνας με τον ηγούμενο που όλοι γνωρίζουμε.

Επειδή, όμως, κάθε μύθος περικλείεται συνήθως και από ένα πέπλο μυστηρίου, έτσι και εδώ εικάζεται ότι την εικόνα με τον Ακάκιο η Μίσκο την εμπνεύστηκε από μια γελοιογραφία του 1915, του εξαιρετού τότε σκιτσογράφου Ηλία Κουμετάκη. Η ακριβής ατάκα, έξω από ένα μοναστήρι, έλεγε: «και μην ξεχάσεις, Ονούφριε, τα τσιγάρα να είναι Γιαννουκάκη».

Όπως και να έχει, ο Ακάκιος δεν εγκατέλειψε ποτέ την εταιρική ταυτότητα της εταιρείας και συνεχίζει να κοσμεί ως τις μέρες μας τις συσκευασίες των προϊόντων της Μίσκο. Αρκετά αργότερα, στην εποχή της τηλεόρασης, θα συνοδευόταν από τις, γνωστές σε όλους μας και ενθύμιο μιας άλλης εποχής, ευχές του μάγικρα «i migliori auguri από misko, χρόνια πολλά».

Φτάνοντας στο 1989, οι εργαζόμενοι εργοστασίου δεν ήταν και τόσο ευχαριστημένοι από τους μισθούς και τις συνθήκες εργασίας που τους πρόσφερε η εταιρεία και προέβησαν σε απεργίες και στάσεις εργασίας ούτως ώστε να τους βελτιωθούν οι μέχρι εκείνη στιγμή αποδοχές τους οι συνθήκες εργασίας κάτω από τις οποίες εργάζονταν. Η εταιρεία όμως δεν υπέγραφε τις συλλογικές συμβάσεις που ζητούσαν οι εργαζόμενοι. Τελικώς, στις 10-03-1989 η αναταραχή είχε σταματήσει μετά από υπογραφή διμερούς συλλογικής σύμβασης εργασίας που χορηγούσε στο προσωπικό της εταιρείας αύξηση της τάξεως του 13,4%. Αυτές οι αυξήσεις όμως ,αύξαναν το κόστος εργασίας και κατ' επέκταση και το κόστος των προϊόντων της εταιρείας ,πράγμα που μέσα σε ένα ήδη έντονο ανταγωνιστικό περιβάλλον ,από τις χώρες κυρίως της ΕΟΚ , της μείωναν την ανταγωνιστικότητα.

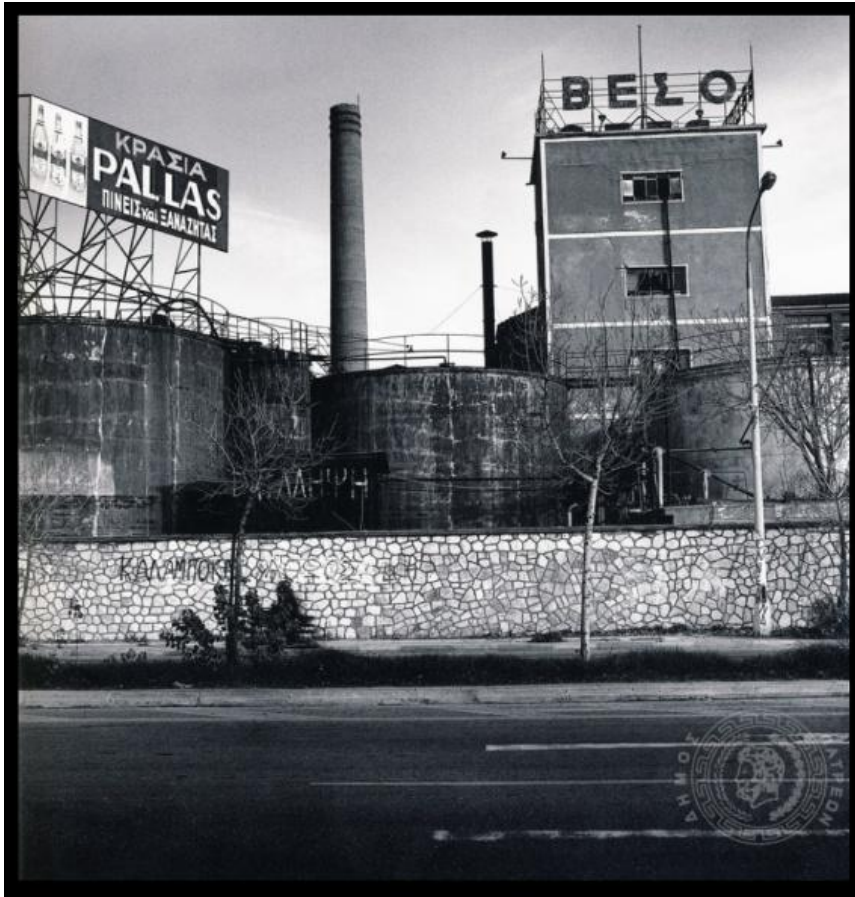
Χρονιά ορόσημο για την ιστορία της Μίσκο υπήρξε το 1991, όταν ο 74χρονος πια Ελευθέριος Μαντζίκας, μοναδικός επιζών εκ των ιδιοκτητών, αποφάσισε μαζί με τους υπόλοιπους μετόχους και κληρονόμους να πουλήσει την εταιρεία στην μεγαλύτερη εταιρεία ζυμαρικών παγκοσμίως, την Barilla λόγω του έντονου ανταγωνισμού που υπήρχε στα προϊόντα του κλάδου από τις χώρες τις ΕΟΚ (και όχι μόνο) και ιδίως των ιταλικών ζυμαρικών που κατέκλυζαν την ελληνική αγορά .

Μάλιστα, οι Ιταλοί ιδιοκτήτες, αναγνωρίζοντας την προσφορά του, τον διατήρησαν στην εταιρεία ως επίτιμο πρόεδρο, μέχρι το θάνατό του, το 2007 σε ηλικία 90 ετών.

3.9 Β.Ε.Σ.Ο (ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΕΛΑΙΩΝ, ΣΑΠΩΝΩΝ & ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΝ)

Η εταιρεία ΒΕΣΟ προέκυψε από την εταιρεία «Κ.Α. Αλεξόπουλος&Σία» που δραστηριοποιείτο στη περιοχή από την δεκαετία του '20. Ιδρύθηκε το 1930 ενώ το 1957 η εταιρεία επέκτεινε τις εγκαταστάσεις της με ένα επιπλέον εργοστάσιο και με την σειρά της βοηθά την περαιτέρω βιομηχανική ανάπτυξη της πόλεως. Στα δύο συγκροτήματα της, στην Ακτή Δυμαίων, το εργατικό δυναμικό που απασχολούσε έφτασε τους 700 εργαζομένους τις δεκαετίες του '60 και του '70, παράγοντας προϊόντα που την οδήγησαν στην μεγαλύτερη ακμή της, κατά τις δεκαετίες αυτές.

Η ΒΕΣΟ αποτελούσε έναν από τους σοβαρότερους παράγοντες που ενίσχυαν την οικονομία της Πάτρας και όλης της Ελλάδας, όμως τα οικονομικά προβλήματα που παρουσιάστηκαν στην πορεία ,οδήγησαν σε μειώσεις της παραγωγής και του προσωπικού και έκλεισε οριστικά το 1986. Κλείνοντας το εργοστάσιο, απασχολούσε, σύμφωνα με τον Σύνδεσμο Βιομηχάνων Πελοποννήσου & Δυτικής Ελλάδος, περίπου 180άτομα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΜΟΡΦΗ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

4.1 ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ Ν. ΑΧΑΪΑΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Ο Νομός Αχαΐας αποτελεί σημαντικό βιομηχανικό κέντρο της ευρύτερης περιφέρειας και αυτό οφείλεται στα συγκριτικά πλεονεκτήματα που διαθέτει και τα οποία είναι:

- Πλήθος καταναλωτών των βιομηχανικών προϊόντων δηλαδή μέγεθος αγοράς και περιορισμό του κόστους μεταφοράς έτοιμων ή ημι-έτοιμων προϊόντων από τους χώρους παραγωγής στους χώρους

διάθεσης στο καταναλωτικό κοινό ή σε άλλα εργοστάσια για περαιτέρω επεξεργασία.

- Η ύπαρξη της Β.Ι.Π.Ε. με την κατάλληλη βιομηχανική υποδομή και τις προϋποθέσεις για εύρεση εκπαιδευμένου προσωπικού και στελεχών, καθώς και προϋποθέσεις για την στήριξη και προώθηση της βιομηχανικής ανάπτυξης (υπηρεσίες, τράπεζες, εκπαιδευτικά ιδρύματα, ερευνητικά ινστιτούτα).
- Βιομηχανική και παραγωγική παράδοση και νοοτροπία
- Ευνοϊκές δημογραφικές εξελίξεις, που αυξάνουν τόσο το μέγεθος της αγοράς, αλλά και τον όγκο της παρεχόμενης ή μελλοντικής προσφοράς εργασίας, που κατά μεγάλο ποσοστό θα στραφεί προς την αναπτυσσόμενη ντόπια βιομηχανία.

Παράλληλα η ύπαρξη μικτών (νέων) ηλικιών που κατά τεκμήριο είναι περισσότερο δεκτικές στην απορρόφηση νέων καταναλωτικών αγαθών και νέων προϊόντων, ευνοεί στην ανάπτυξη νέων κλάδων μεταποιητικής δραστηριότητας.

- Η στρατηγική θέση της περιοχής συμπεριλαμβανόμενων της συγκοινωνιακής σύνδεσης, του σιδηροδρομικού δικτύου του λιμανιού και του οδικού δικτύου.

4.2 ΚΛΑΔΙΚΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ

Οι πολυπληθείς κλάδοι στην μεταποίηση της Πάτρας είναι οι κλάδοι των τροφίμων, της ένδυσης - υπόδησης, των μεταφορικών μέσων, των μεταλλικών προϊόντων και επεξεργασίας ξύλου.

Παρατηρείται μεγαλύτερη συγκέντρωση σε παραδοσιακούς κλάδους που επεξεργάζονται και μεταποιούν αγροτικά προϊόντα (ελιές, γάλα, σταφίδα) ή κατασκευάζουν προϊόντα κυρίως για την ικανοποίηση βασικών καταναλωτικών αναγκών του πληθυσμού (κουφώματα, έπιπλα, υποδήματα, ενδύματα κλπ).

Οι παραπάνω κλάδοι αποτελούν το 67% περίπου του συνολικού αριθμού των μεταποιητικών επιχειρήσεων γενικά στο νομό Αχαΐας.

Ο μεγαλύτερος όγκος των εργαζομένων ασχολείται στους εξής κλάδους: κλωστοϋφαντουργίας, ένδυσης υπόδησης, ειδών διατροφής και μεταλλικών προϊόντων. Στους κλάδους αυτούς απασχολείται το 58% περίπου του συνόλου των εργαζομένων στην μεταποίηση του Ν. Αχαΐας. Τα μεγαλύτερα ποσοστά εγκατεστημένης ισχύος συγκεντρώνουν οι κλάδοι: μη μεταλλικών ορυκτών, κλωστοϋφαντουργίας επεξεργασίας χάρτου και τροφίμων. Στους παραπάνω κλάδους έχει συγκεντρωθεί το 67% περίπου της συνολικής εγκατεστημένης ισχύος στον μεταποιητικό τομέα του νομού.

Διαχρονικά εμφανίζονται τάσεις συγκέντρωσης και συσσώρευσης των παραγωγικών συντελεστών κεφαλαίου και εργασίας στο σύνολο της μεταποίησης. Στους παραδοσιακούς κλάδους είναι εντονότερη η τάση συγκέντρωσης εργασίας σαν συνέπεια της πιεστικής ανάγκης για δημιουργία πιο βιώσιμων και ανταγωνιστικών επιχειρηματικών σχημάτων.

Επίσης, παρατηρείται διαχρονικά μια τάση αναδιάρθρωσης της μεταποίησης, με μείωση του συνολικού όγκου των παραδοσιακών

κλάδων (σε αριθμό επιχειρήσεων, απασχόληση, ιπποδύναμη) προς όφελος των συγχρόνων κλάδων. Η τάση αναδιάρθρωσης είναι εμφανής όσον αφορά την ιπποδύναμη και τον αριθμό των επιχειρήσεων.

Δεδομένης της συνολικής μεγέθυνσης της μεταποίησης, η εξέλιξη αυτή είναι κατ' αρχήν θετική. Όμως η μείωση του βάρους των κλάδων 20-29 (παραδοσιακών) δεν είναι μόνο αποτέλεσμα εντονότερων ρυθμών αύξησης των υπολοίπων, αλλά στασιμότητας των παραδοσιακών κλάδων που παρατηρείται γενικότερα στην Ελληνική οικονομία.

Συνεπώς η τάση αναδιάρθρωσης της μεταποίησης του Νομού Αχαΐας προς τους σύγχρονους κλάδους είναι περιορισμένη ενώ παραμένει κυρίαρχη στον Ν. Αχαΐας η «κίνηση προς τα εμπρός» της βιομηχανικής παραγωγής, δηλαδή προς τελικά καταναλωτικά προϊόντα.

Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι οι βασικοί μεταποιητικοί κλάδοι, στους οποίους εξειδικεύεται η Αχαϊκή Βιομηχανία, όπως η κλωστοϋφαντουργία και η επεξεργασία χάρτου είναι, σε ύφεση, λόγω της προβληματικότητας κυρίαρχων μονάδων στους παραπάνω κλάδους.

Σήμερα λειτουργούν περίπου 100 βιομηχανικά συγκροτήματα μικρά αλλά και μεγαλύτερα. Κύριες δραστηριότητες των παραπάνω επιχειρήσεων είναι: μεταλλουργία, χαλυβουργία, λατομεία, τσιμεντοβιομηχανία, βιομηχανία οίνου και αλκοολούχων ποτών, βιομηχανία φρούτων, κλωστοϋφαντουργία, βιομηχανία παραγωγής όπλων (Ε.Β.Ο) κλπ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ

5.1 ΈΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΖΩΝΩΝ

Η έννοια των Βιομηχανικών Περιοχών καθιερώθηκε για πρώτη φορά με την ψήφιση του Ν.4458/65 ο οποίος έθεσε το νομικό πλαίσιο ανάπτυξης και εδραίωσης του θεσμού. Σύμφωνα με τον νόμο αυτό ως ΒΙ.ΠΕ. θεωρείται η έκταση με καθορισμένα όρια, κατάλληλα διαρρυθμισμένη και εξοπλισμένη με έργα υποδομής (π.χ. δίκτυα ύδρευσης, αποχέτευσης, ηλεκτροφωτισμού κλπ), προοριζόμενη να υποδεχθεί την εγκατάσταση παραγωγικών μονάδων.

Τα όρια της ΒΙ.ΠΕ. οριοθετούνται και η έκταση της οργανώνεται με βάση το ρυμοτομικό σχέδιο, τα δε δίκτυα υποδομής περιλαμβάνουν (εκτός από τα έργα υποδομής που αναφέρθηκαν παραπάνω) παροχές ηλεκτρικής ενέργειας, μεσαίας και υψηλής τάσης, τηλεφώνου και TELEX καθώς και σύστημα καθαρισμού των υγρών βιομηχανικών αποβλήτων. Τέλος παρέχονται διάφορες εξυπηρετήσεις (Τράπεζες, Ιατρείο, Ταχυδρομείο κτλ).

Η έννοια της ΒΙ.ΠΕ. στην Ελλάδα είναι πολύ ευρύτερη από ότι δηλώνει ο παραπάνω ορισμός. Σύμφωνα με το Ν. 4458/65 στα έργα υποδομής περιλαμβάνονται η ανέγερση τυποποιημένων κτιριακών εγκαταστάσεων για τη στέγαση μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων καθώς επίσης και η ανέγερση ειδικών κτιριακών εγκαταστάσεων μετά από αίτηση των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων που η χρήση τους μεταβιβάζεται είτε με αγορά, είτε με ενοικίαση.

Η Βιομηχανική Περιοχή λοιπόν πρέπει να διακρίνεται από τη Βιομηχανική Ζώνη που ορίζεται ως χώρος αφιερωμένος για βιομηχανική η βιοτεχνική χρήση χωρίς καμία υποδομή. Η συνεισφορά της δεύτερης στην βιομηχανική ανάπτυξη εξαρτάται από την τοποθεσία στην οποία έχει οριοθετηθεί αυτή σε σχέση με τις δυνατότητες μεταφοράς και διανομής των προϊόντων καθώς και από την τιμή της γης μέσα στην οποία βρίσκεται. Ο θεσμός των βιομηχανικών ζωνών στην πράξη έχει παρουσιάσει πολλά μειονεκτήματα και δεν εφαρμόζεται πλέον.

Κριτήρια επιλογής θέσης για την ίδρυση ΒΙ.ΠΕ

- Ø φυσικά δεδομένα
- Ø πολεοδομικά - χωροταξικά δεδομένα
- Ø οικονομικά δεδομένα

5.2 ΑΝΑΛΥΣΗ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΓΙΑ ΤΙΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

Ο Νόμος 4458/65 επικύρωσε το νομικό πλαίσιο ανάπτυξης του θεσμού των ΒΙ.ΠΕ, Το 1977 ψηφίστηκε ο Ν. 742 με τον οποίο καταργήθηκαν οι βιομηχανικές ζώνες και μεταβλήθηκαν σε βιομηχανικές περιοχές. Ταυτόχρονα απλουστεύονται οι διαδικασίες ίδρυσης των ΒΙ.ΠΕ. Το νομικό πλαίσιο της δημιουργίας και λειτουργίας των ΒΙ.ΠΕ χρονολογικά έχει ως εξής:

- Ø Ν. 4458/65: Περί βιομηχανικών περιοχών
- Ø Ν.Δ. 1078/71: Φορολογικά και άλλα μέτρα για ενίσχυση της Περιφερειακής Ανάπτυξης.

- Ø Ν. 112/75: Παράταση της ισχύος διατάξεων του Ν. 4458/65 «Περί βιομηχανικών περιοχών» (αναφέρεται μόνο στην ισχύ των διατάξεων του άρθρου 4, παρ. 4).
- Ø Ν. 742/77: Περί τροποποίησης και συμπλήρωσης του Ν. 4458/65 «Περί Βιομηχανικών Περιοχών»
- Ø Ν. 1116/81: Για την παροχή κινήτρων ενισχύσεως της περιφερειακής και οικονομικής ανάπτυξης της χώρας και τη ρύθμιση συναφών θεμάτων.
- Ø Π.Δ. 189/81: Περί χορηγήσεως αδειών εγκαταστάσεως και επεκτάσεως βιομηχανιών εντός δασών και δασικών εκτάσεως και παραχωρήσεως αυτών για την δημιουργία ΒΙ.ΠΕ.
- Ø Ν. 1249/82: Διαρρυθμίσεις στην άμεση και έμμεση φορολογία, μισθολογικά θέματα.
- Ø Ν. 1262/82: Για την παροχή κινήτρων ενίσχυσης της οικονομικής και περιφερειακής ανάπτυξης της χώρας και τροποποίηση των συναφών διατάξεων.
- Ø Ν.1360/83: Για την τροποποίηση και συμπλήρωση των διατάξεων του Ν. 1262/82
- Ø Π.Δ. 236/85: Για την επέκταση των διατάξεων των Ν. 4458/65 και 742/77 στο νομό Αττικής.
- Ø Π.Δ. 136/86: Για την δημιουργία ΒΙ.ΠΕ. σε όλους τους νομούς της χώρας.
- Ø Ν. 1892/90: Κίνητρα για επενδύσεις στην Ελλάδα.

5.3 ΕΤΒΑ:ΦΟΡΕΑΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ, ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΒΙ.ΠΕ.

Σύμφωνα με τον Ν. 4458/65, άρθρο 1, το δικαίωμα για την οργάνωση και εκμετάλλευση των ΒΙ.ΠΕ. έχει κατ' αποκλειστικότητα η ΕΤΒΑ. Ο

ίδιος ο νόμος δίνει το δικαίωμα στην ΕΤΒΑ να παραχωρήσει τα δικαιώματα της ή να συνεργαστεί με άλλα Ν.Π.Δ.Π. ή με Ο.Τ.Α., όχι όμως με ιδιώτες. Η παραπάνω παραχώρηση ή συνεργασία γίνεται ύστερα από έγκριση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας.

Η ΕΤΒΑ ασκεί την διοίκηση των ΒΙ.ΠΕ. μέσω της Διεύθυνσης Περιφερειακής Ανάπτυξης και Βιομηχανικής Υποδομής και της ΒΙ.Π.ΕΤΒΑ. Οι αποφάσεις διοχετεύονται και υλοποιούνται μέσω γραφείων που υπάρχουν μέσα στις ΒΙ.ΠΕ. Τα γραφεία αυτά είναι οργανωμένα και παρέχουν οικονομικές, διοικητικές και τεχνικές υπηρεσίες. Τα θέματα Λειτουργίας μιας ΒΙ.ΠΕ. ρυθμίζονται με εγκυκλίους που εκδίδονται από τις κεντρικές υπηρεσίες της ΕΤΒΑ. Οι διατάξεις έχουν υποχρεωτικό χαρακτήρα και ρυθμίζουν όλες τις λειτουργίες (π.χ. καθαριότητα, πρόληψη κινδύνων, στάθμευση κλπ).

Για την διοίκηση της ΒΙ.ΠΕ., η ΕΤΒΑ καταρτίζει Ειδικό Κανονισμό Λειτουργίας που καθορίζει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των εγκατεστημένων επιχειρήσεων. Στην περίπτωση που ο κανονισμός αυτό καταρτίζεται από άλλο Νομικό Πρόσωπο στο οποίο έχει παραχωρηθεί το δικαίωμα εκμετάλλευσης τότε η έγκριση του κανονισμού πρέπει να συνοδεύεται από τη σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής της ΕΤΒΑ στην οποία συμμετέχουν υποχρεωτικά ο Διοικητής και οι Υποδιοικητές της τράπεζας (Ν. 4458/65 άρθρο 5, Ν. 1116/81 άρθρο 26, Ν. 1262/82 άρθρο 25).

Ο φορέας των ΒΙ.ΠΕ. είναι υποχρεωμένος να παρέχει στις επιχειρήσεις υπηρεσίες όπως: καθαριότητα, φωτισμό, πυρόσβεση κλπ. Επίσης υπό προϋποθέσεις μεριμνά για την εγκατάσταση αστυνομικού σταθμού ταχυδρομείου, τράπεζας κλπ.

Τέλος η ΕΤΒΑ κάθε χρόνο πραγματοποιεί, τουλάχιστον μια φορά, ελέγχους στις επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες στις ΒΥΤΕ, για να διαπιστώνει την τήρηση των διατάξεων του κανονισμού (Ν. 4458/65,

άρθρο 5). Επίσης η ΕΤΒΑ έχει την αποκλειστικότητα στα έργα υποδομής και τα δίκτυα (κατασκευή και συντήρηση), εφόσον αυτά είναι ανεξάρτητα από τα αντίστοιχα των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ν. 1116/81, άρθρο 27).

5.4 Η ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΒΙ.ΠΕ.

Οι ΒΙ.ΠΕ. προσφέρουν υπηρεσίες ζωτικής σημασίας στους επιχειρηματίες και στο κοινωνικό σύνολο γενικότερα.

5.4.1 Η ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΒΙ.ΠΕ. ΣΤΟΥΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΕΣ:

- Οικονομική εγκατάσταση
- Λειτουργική ένταξη της επιχείρησης μέσα σε ένα οργανωμένο σύνολο μεταποιητικής δραστηριότητας.
- Αυξημένη παραγωγικότητα, διότι υπάρχουν οι προϋποθέσεις για την ανάπτυξη της συνεργασίας των μονάδων, την εξειδίκευση της παραγωγής, την κυκλοφορία των ιδεών και τη μετάδοση - ανάπτυξη της τεχνογνωσίας.
- Δυνατότητα οικονομικής συνεργασίας με προμηθευτές πρώτων υλών ή πελάτες ετοιμών προϊόντων.
- Αποτελούν κέντρο αγοράς εργασίας εξειδικευμένης ή ανειδίκευτης
- Εξασφαλισμένη δυνατότητα επέκτασης μονάδων,
- Στο κοινοτικό σύνολο
- Ανάπτυξη όλων των περιφερειών της χώρας
- Δημιουργία συνθηκών έλξης για τη βιομηχανία στην περιφέρεια, ώστε η δραστηριότητα και η ανύψωση του βιοτικού επιπέδου να αντικαταστήσουν την εγκατάσταση και τον οικονομικό μαρασμό.

- Έλξη των νέων μονάδων, ώστε να σταματήσει η υποβάθμιση και η μόλυνση του περιβάλλοντος των πόλεων.
- Αποτελεσματική προστασία του περιβάλλοντος, χάρη στα έργα υποδομής και τους ελέγχους ρύπανσης που γίνονται στις ΒΙ.ΠΕ.
- Μείωση του κόστους λειτουργίας και επομένως αύξηση της ανταγωνιστικότητας και του δυναμισμού των επιχειρήσεων
- Συμφιλίωση του κοινωνικού συνόλου με την δυναμική και εξελισσόμενη βιομηχανία, που αποτελεί προϋπόθεση της ομαλής και απρόσκοπτης λειτουργίας της.

5.4.2 ΚΙΝΗΤΡΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΤΙΣ ΒΙ.ΠΕ.

Η θεσμοθέτηση των ΒΙ.ΠΕ. συνοδεύεται από ένα πακέτο μέτρων - κινήτρων προκειμένου να προσελκυσθούν βιομηχανικές και βιοτεχνικές παραγωγικές μονάδες έτσι ώστε να επιτευχθεί ο αντικειμενικός στόχος που είναι η βιομηχανική και περιφερειακή ανάπτυξη της χώρας.

Τα κίνητρα που υπάρχουν σήμερα για την εγκατάσταση των επιχειρήσεων στις ΒΙ.ΠΕ. αποβλέπει κύρια και άμεσα στην μείωση του κόστους εγκατάστασης σε αυτές ώστε να γίνει αποδοτικότερη η επένδυση. Επίσης το κόστος λειτουργίας των επιχειρήσεων μειώνεται από τις μικρότερες επιβαρύνσεις, για την εξυπηρέτηση των χαμηλότερων δανειακών τους υποχρεώσεων, επειδή παίρνουν αυξημένες επιχορηγήσεις. Ο υποψήφιος επενδυτής έχει επομένως να συνυπολογίσει τα οφέλη αυτά, στην απόφαση του για είσοδο στις ΒΙ.ΠΕ.

Τα κίνητρα αυτά διακρίνονται:

Ø Σε αυτά που συνδέονται άμεσα με αυτή καθεαυτή την ύπαρξη του θεσμού των ΒΙ.ΠΕ.:

- Οι επιχειρήσεις που εγκαθίστανται σε ΒΙ.ΠΕ. απολαμβάνουν τις υπηρεσίες που προσφέρει το οργανωμένο περιβάλλον (π.χ. έργα υποδομής, δίκτυα κλπ), δηλαδή επωφελούνται εξωτερικών οικονομιών. Επίσης οι επιχειρήσεις που εγκαθίστανται σε ΒΙ.ΠΕ. μειώνουν το κόστος λειτουργίας τους.

Ø Οικονομικά και χρηματοδοτικά κίνητρα

Ο Ν. 4458/65 προσφέρει διάφορες μορφές απαλλαγών για τις επιχειρήσεις που εγκαθίστανται στις ΒΙ.ΠΕ. Οι απαλλαγές αυτές είναι:

- Οι επιχειρήσεις που μεταφέρονται μέσα σε ΒΙ.ΠΕ. απαλλάσσονται από την καταβολή φόρου μεταβίβασης και εισοδήματος για το ποσό που εισέπραξαν από την εκποίηση των περιουσιακών στοιχείων που είχαν μέχρι τη στιγμή της μεταφοράς τους. Δεν υποχρεούνται να υποβάλλουν μελέτες περιβαλλοντολογικών επιπτώσεων για έγκριση στο ΥΧΟΠ, σύμφωνα με το Π.Δ. 1180/81. Επίσης απαλλάσσονται της υποχρέωσης να συντάξουν και να υποβάλλουν για έγκριση στο Υπουργείο Υγείας μελέτη διάθεσης υγρών αποβλήτων, σύμφωνα με την υγειονομική διάταξη 221/1965.
- Οι επιχειρήσεις που εγκαθίστανται ή μεταφέρονται σε ΒΙ.ΠΕ. υποχρεούνται μόνο στην καταβολή του 20% από τις νόμιμες επιβαρύνσεις κάθε είδους για τη σύναψη συμβάσεων, χρηματοδοτήσεων, *εξαλείψεων* υποδίκων και συμβάσεων ενεχύρων.
- Η σύσταση οποιασδήποτε ενοχικής σχέσης (π.χ. μεταβίβασης) απαλλάσσεται από κάθε επιβάρυνση υπέρ τρίτων.

Οι νόμοι 1262/82, 1360/83 και 1892/90 αποτελούν τους κύριους μοχλούς χρηματοδοτικών κινήτρων. Τα χρηματοδοτικά κίνητρα που προσφέρουν στις επιχειρήσεις που εγκαθίστανται ή μεταφέρονται σε ΒΙ.ΠΕ. είναι:

- Σε επιχειρήσεις που εγκαθίστανται σε ΒΙ.ΠΕ. παρέχονται οι ενισχύσεις της επόμενης ευνοϊκότερης από άποψη κινήτρων περιοχής (Η ΒΙ.ΠΕ. Πάτρας ανήκει στη Γ' περιοχή κινήτρων επομένως, οι επιχειρήσεις που εγκαθίστανται σε αυτή απολαμβάνουν τα κίνητρα της Δ' περιοχής κινήτρων).
- Οι επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες σε ΒΙ.ΠΕ. και πραγματοποιούν επενδύσεις με στόχο την επέκταση ή τον εκσυγχρονισμό τους, απολαμβάνουν τα κίνητρα της επόμενης ευνοϊκότερης από άποψη κινήτρων περιοχής (δηλαδή ισχύει ότι και στην περίπτωση της εγκατάστασης επιχειρήσεων σε ΒΙ.ΠΕ.)
- Στις επιχειρήσεις που εγκαθίστανται από τις περιοχές Β, Γ και Δ στις ΒΙ.ΠΕ της ίδιας ή ευνοϊκότερης από άποψη κινήτρων περιοχής, παρέχεται το ποσοστό επιχορήγησης που ισχύει για την ΒΙ.ΠΕ. στην οποία εγκαθίσταται.

Πέραν του πλαισίου των αναπτυξιακών νόμων χορηγούνται σε βιοτεχνικές επιχειρήσεις, δάνεια μέχρι του 80% της δαπάνης για ανέγερση κτιριακών εγκαταστάσεων σε ΒΙ.ΠΕ για την αγορά ετοιμών εργαστηρίων. Επίσης η ΕΤΒΑ παρέχει ευκολίες για αγορά οικοπέδων σε ΒΙ.ΠΕ (20% - 30% προκαταβολή και αποπληρωμή του υπολοίπου σε μηνιαίες δόσεις).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΑΤΡΑΣ

6.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στην Ελλάδα σήμερα λειτουργούν ΒΙ.ΠΕ. στις ακόλουθες πόλεις: Αλεξανδρούπολη, Κομοτηνή, Ξάνθη, Καβάλα, Δράμα, Σέρρες, Κιλκίς, Θεσσαλονίκη, Έδεσσα, Φλώρινα, Λάρισα, Βόλος, Λαμία, Ιωάννινα, Πρέβεζα, Πάτρα, Τρίπολη, Καλαμάτα, Ηράκλειο, Ρόδος και η ΝΑ ΒΙ.ΠΕ. (Αστακός).

Στις περιοχές αυτές είναι εγκατεστημένες 803 βιομηχανικές και βιοτεχνικές μονάδες από τις οποίες λειτουργούν 477. Στις επιχειρήσεις αυτές απασχολούνται 20.000 περίπου άτομα και είναι επενδυμένα ιδιωτικά κεφάλαια της τάξης των 210 εκατομμύρια ευρώ.

Η ΒΙ.ΠΕ. Πατρών είναι μια από τις 21 ΒΙ.ΠΕ, σε όλη την Ελλάδα εκεί όπου χτίζεται το μέλλον της Ελληνικής Βιομηχανίας Πατρών και βρίσκεται στην περιοχή του Αγίου Στεφάνου όπου απέχει 20 χιλιόμετρα από την Πάτρα.

Σήμερα ο βαθμός πληρότητας της ΒΙΠΕ Πατρών είναι ιδιαίτερα υψηλός, καθώς οι εγκατεστημένες επιχειρήσεις είναι περίπου 100, οι περισσότερες εκ των οποίων έχουν γίνει μέλη του ΣΕΒΙΠΑ. Η λειτουργία της Ευρείας Παράκαμψης Πατρών, μετέτρεψε την Βιομηχανική Περιοχή και την έκανε να είναι πλέον ελκυστική για τους επενδυτές. Η λειτουργία της Γέφυρας «Χαρίλαος Τρικούπης, η έναρξη υλοποίησης της Ιόνιας Οδού και της Ολυμπίας Οδού, αλλά και ο εκσυγχρονισμός της σιδηροδρομικής γραμμής σε συνδυασμό με το νέο λιμάνι Πατρών, λειτουργούν ενισχυτικά στην κατεύθυνση προσέλκυσης νέων επενδύσεων στη ΒΙΠΕ Πατρών.

Η χωροθέτηση (η διαδικασία που ακολουθείται, μετά την ίδρυση για τον ακριβή προσδιορισμό της θέσης και του μεγέθους μιας ΒΙ.ΠΕ) της ΒΙ.ΠΕ. Πάτρας έγινε για πρώτη φορά το 1969 και ενώ η πρώτη εγκατάσταση βιομηχανικής μονάδας πραγματοποιήθηκε- το 1986.

Για τον προσδιορισμό αυτό χρησιμοποιείται μια σειρά κριτηρίων:

1) Το υφιστάμενο χωροταξικό και πολεοδομικό καθεστώς για τον ευρύτερο χώρο.

2) Το έδαφος, η γεωγραφία του, οι καλλιέργειες κλπ

3) Κλίμα και μικροκλίμα, όπου εξετάζονται οι κλιματολογικοί παράγοντες.

4) Τα δίκτυα: συγκοινωνιακά, Ύδρευσης, Ενέργειας, Αποχέτευσης και Τηλεπικοινωνιών.

Σύμφωνα με τον νόμο (άρθρο 2 Ν. 742/77), η αποκλειστικότητα της οργάνωσης και η πρωτοβουλία της εκμετάλλευσης όλων των ΒΙ.ΠΕ. (αλλά και συγκεκριμένα της ΒΙ.ΠΕ Πάτρας) ανήκει στην ΕΤΒΑ.

Η ΕΤΒΑ έχει εκπονήσει μελέτες έργων παροχής διοικητικής και κοινωνικής μέριμνας. Υπάρχουν οι εξής εξυπηρετήσεις: Γραφείο Διοίκησης - Διαχείρισης ΒΙ.ΠΕ, Πάτρας, Σταθμός Α' Βοηθειών, Ταχυδρομικό Γραφείο. Η μελέτη έργων προστασίας περιβάλλοντος περιλαμβάνει την επεξεργασία και διάθεση των υγρών βιομηχανικών αποβλήτων, με την κεντρική μονάδα καθαρισμού αποβλήτων που λειτουργεί στην ΒΙ.ΠΕ. Πάτρας.

Η παραχώρηση βιομηχανικών γηπέδων στην ΒΙ.ΠΕ. Πάτρας πραγματοποιήθηκε με μεταβίβαση της πλήρης κυριότητας της έκτασης. Έγιναν δηλαδή οι πωλήσεις γηπέδων με τη διαφορά ότι αυτές τελούνται υπό το καθεστώς της «διαλυτικής αίρεσης» (άρθρο 202 Α.Κ), που σημαίνει ότι εάν δεν εκπληρωθούν ορισμένοι όροι, που περιλαμβάνονται στο πωλητήριο συμβόλαιο, τότε η πώληση ανατρέπεται, αυτοδικαίως και επανέρχεται η κυριότητα του οικοπέδου στην Τράπεζα. Από ειδική

υπηρεσία της τράπεζας εξετάστηκε η ρύπανση που μπορεί να προκαλέσει η μονάδα στο περιβάλλον. Έτσι στην ΒΙ.ΠΕ. Πάτρας λειτουργεί εργαστήριο ελέγχου ρύπανσης περιβάλλοντος.

Τέλος τα θέματα διοίκησης και λειτουργίας των ΒΙ.ΠΕ. ρυθμίζει κανονισμός υπό μορφή προεδρικού διατάγματος που εκδίδεται μετά από πρόταση της ΕΤΒΑ. Με την έναρξη του σταδίου λειτουργίας εγκαθίσταται μόνιμα πια, στην ΒΙΠΕ ειδική υπηρεσιακή μονάδα με πολύ- επιστημονική σύνθεση προσωπικού (μηχανολόγοι, οικονομολόγοι, χημικοί). Η περιφερειακή αυτή μονάδα κατευθύνεται και ελέγχεται από την κεντρική υπηρεσία της τράπεζας.

6.2 ΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΒΙ.ΠΕ ΠΑΤΡΑΣ

Σε συνολική έκταση 4.050 στρέμματα από το 1980 στο Ν. Αχαΐας λειτουργεί η ΒΙ.ΠΕ. Πάτρας. Από αυτά

- α) 2.804 στρέμματα καταλαμβάνουν τα βιομηχανικά γήπεδα
- β) 50 στρέμματα καταλαμβάνει η βιοτεχνική γη
- γ) 688 στρέμματα έχουν δοθεί για δρόμους
- δ) 199 στρ. έχουν διατεθεί για κοινόχρηστες εξυπηρετήσεις
- ε) 268 στρ. καταλαμβάνονται από πράσινο και
- στ) 41 στρ, για διάφορες άλλες χρήσεις.

Στην ΒΙ.ΠΕ Πάτρας λειτουργούν 29 βιομηχανικές και βιοτεχνικές επιχειρήσεις, 16 βρίσκονται σε διάφορα κατασκευαστικά στάδια και 3 διέκοψαν την λειτουργία τους ενώ εκκρεμούν 5 νέες αιτήσεις για αγορά οικοπέδων.

Η συνολική έκταση που έχει διατεθεί στις παραπάνω μονάδες ανέρχεται σε 1.200 στρέμματα περίπου, δηλαδή το 42% της συνολικής

βιομηχανικής και βιοτεχνικής ωφέλιμης γης της περιοχής η οποία όπως προαναφέρθηκε ανέρχεται σε 2.854 στρέμματα.

Το συνολικό κεφάλαιο που έχει επενδυθεί ανέρχεται σε 10 δισ. δρχ. περίπου και απασχολούνται 1.100 περίπου εργάτες και υπάλληλοι.

6.3 ΟΙ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΤΗΣ ΒΙ.ΠΕ.

- Εσωτερικό οδικό δίκτυο
- Δίκτυο ύδρευσης
- Δίκτυο αποχέτευσης όμβριων και ακαθάρτων
- Κεντρική Μονάδα Καθαρισμού Αποβλήτων
- Εργαστήριο ελέγχου ρύπανσης περιβάλλοντος
- Δίκτυο ηλεκτροφωτισμού οδών
- Ηλεκτροδότηση μέσω υποσταθμού ΔΕΗ (Μέση - Υψηλή Τάση)
- Τηλεφωνικό δίκτυο
- Οδική σύνδεση με εθνικό δίκτυο
- Χώρος πρασίνου 268 στρεμμάτων
- Χώρος αθλοπαιδιών

6.4 ΟΙ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΒΙ.ΠΕ.

- Γραφείο διοίκησης - διαχείρισης ΒΙ.ΠΕ
- Ταχυδρομικό γραφείο
- Σταθμός Α' βοηθειών (ΙΚΑ)
- Νοσοκομειακό όχημα σε 16ωρη βάση
- Κυλικείο
- Εξυπηρέτηση με υπεραστική λεωφορειακή γραμμή
- Λιμενική εξυπηρέτηση από λιμάνι με εξοπλισμό φορτοεκφόρτωσης
- Σιδηροδρομική εξυπηρέτηση μέσω της πόλης των Πατρών

- Αποκομιδή απορριμμάτων

6.5 Η ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙ ΌΡΟΙ ΔΟΜΗΣΕΩΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΒΙ.ΠΕ. ΠΑΤΡΑΣ

Η ΒΙ.ΠΕ. Πάτρας ανήκει στην Β' περιοχή κινήτρων σύμφωνα με το Ν. 1262/82 άρθρο 3, αλλά οι νέες επιχειρήσεις που εγκαθίστανται σε αυτή απολαμβάνουν των κινήτρων Γ' περιοχής όσον αφορά τις επιχορηγήσεις επενδύσεων του άρθρου 4, (% επιχορηγήσεις επενδύσεων 15% - 40%) και επιδότηση επιτοκίου του άρθρου 11 του Ν. 1262/82. Οι επιχειρήσεις που είναι ήδη εγκατεστημένες μέσα στη ΒΙ.ΠΕ δικαιούνται να λάβουν των ενισχύσεων περιοχής Γ', προκειμένου για επέκταση και εκσυγχρονισμό σύμφωνα με το Ν. 1360/83 άρθρο 10.

Επιχορήγηση για τις δαπάνες μετεγκατάστασης στη ΒΙ.ΠΕ Πατρών υφισταμένων παραγωγικών μονάδων με ποσοστό ίσο με το μέγιστο ποσοστό επιχορήγηση της περιοχής (40%) αυξανόμενο κατά 15 ποσοστιαίες μονάδες (άρθρο 9 Ν. 1262/82 όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 1360/83).

Οι όροι δομήσεως, της ΒΙΠΕ Πάτρας ορίζονται από το Π.Δ. από τις 20.5.77 (ΦΕΚ 212 Δ7 11.10.79).

Τα βιομηχανικά και βιοτεχνικά οικοπέδα έχουν εμβαδόν: 2000 τ.μ. πρόσωπο; 25 μέτρα, βάθος 40 μέτρα και ποσοστό κάλυψης: 40% της επιφάνειας του οικοπέδου. Ο συντελεστής κατ' όγκων εκμετάλλευσης: 9 κ.μ./τ.μ. οικοπέδου. Το μέγιστο ύψος κτιρίων: Ορίζεται το διπλάσιο της απόστασης των κτιρίων από τα όρια του πλησιέστερου οικοδομήσιμου τμήματος. Εξαιρούνται από το πιο πάνω μέγιστο καθοριζόμενο ύψος, οι ειδικές κατασκευές, οι αναγκαίες για την λειτουργία της εγκατάστασης (π.χ. καπνοδόχο, πύργοι κλπ).

Η απόσταση των κτιρίων από τα πλαίσια και οπίσθια όρια των οικοπέδων είναι 7 μέτρα καθώς και η απόσταση των κτιρίων από την ρυμοτομική γραμμή ανέρχεται στα 10 μέτρα. Οι ωφέλειες που παρέχονται στους Επιχειρηματίες Επενδυτές αναφέρονται στην: Άμεση εγκατάσταση όπου υπάρχουν, καθαροί τίτλοι ιδιοκτησίας και απαλλαγή των επιχειρήσεων από την υποχρέωση της έκδοσης άδειας εγκατάστασης και επέκτασης μέσα στα ΒΙ.ΠΕ. (Π.Δ. 279/81) κατ' εφαρμογή του άρθρου 29 του Ν. 1116/81 που ισχύει με βάση το άρθρο 25 του Ν. 1262/82.

Σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 2 του Π.Δ. 279/81 καταργείται η άδεια εγκατάστασης και επέκτασης για βιομηχανικές ή βιοτεχνικές επιχειρήσεις που έχουν μηχανολογικές εγκαταστάσεις μέσα στις νόμιμες καθορισμένες βιομηχανικές περιοχές της χώρας.

6.6 ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΗ ΒΙ.ΠΕ. ΠΑΤΡΩΝ

Σύμφωνα με τον ΣΕ.ΒΙ.ΠΑ (Σύνδεσμος Εγκατεστημένων Επιχειρήσεων στην Βιομηχανική Περιοχή Πατρών) υπάρχουν οι παρακάτω επιχειρήσεις ανά κατηγορία.

Ανακύκλωση :

ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ Ι. Κ ΣΙΑ Ο.Ε.

ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ ΑΧΑΪΑΣ - ΑΡΙΣΤ. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ & ΣΙΑ Ο.Ε.

ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΑ - ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.

ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΕΣ ΕΠΙΧ.ΠΑΤΡΩΝ Α.Ε.

ΓΙΩΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

ΑΜΕΚΩΝ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕΤΑΛΛΟΥ - ΑΜΕΚΩΝ Α.Ε.

ΔΙΑΛΥΤΗΡΙΟ Ο.Τ.Κ.Ζ . ΜΕΤΣΟΒΙΤΗΣ ΣΠΥΡΟΣ

Αντιπροσωπείες: ΛΟΤΣΑΡΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ - "ΤΑ ΠΑΝΤΑ ΓΙΑ ΤΟ ΞΥΛΟ "

Αποθήκες (logistics) :

- ΚΑΨΑΣΚΗΣ ΑΛ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
- ALFA CASA ΕΙΔΩΝ ΥΓΙΕΙΝΗΣ & ΠΛΑΚΙΔΙΩΝ ΑΕ ALFA LOGISTICS
- ΨΥΓΕΙΟΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΠΑΤΡΩΝ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ & ΣΙΑ ΟΕ
ANGELLOGISTICS

Ασφαλτικά:

ΑΞΟΝΑΣ ΜΒ ΑΤΕΒΕ - ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΣΦΑΛΤΟΜΙΓΜΑΤΟΣ, ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΟΔΟΠΟΪΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ

Βιομηχανικά Είδη – Εργαλεία ή Αγροτικά Εργαλεία

ΑΦΟΙ ΒΛΑΧΟΥ ΟΕ – ΕΙΣΑΦΩΓΗ & ΕΜΠΟΡΙΑ ΣΙΔΗΡΙΚΩΝ

Γραφικές τέχνες

- ΦΟΡΤΩΣΗΣ ΒΑΣ. & ΣΙΑ - ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
- ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ & ΣΙΑ ΟΕ LITHOLAB - ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Είδη για το σπίτι & Εξοπλισμός

- ALFA CASA ΕΜΠΟΡΙΑ ΕΙΔΩΝ ΥΓΙΕΙΝΗΣ & ΠΛΑΚΙΔΙΩΝ ΑΕ
- ΣΚΟΝΔΡΑΣ Γ ΘΕΟΔΩΡΟΣ - ΥΑΛΟΠΙΝΑΚΕΣ
- ΚΑΘΑΡΙΣΤΗΡΙΑ – ΤΑΠΙΤΟΚΑΘΑΡΙΣΤΗΡΙΑ «ΗΛΙΟΣ»
- INTERCOOL GREECE ΕΠΕ- ΕΜΠΟΡΙΑ & ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΨΥΓΕΙΩΝ

Ειδικές κατασκευές

- ΜΠΑΡΔΑΚΗΣ ΣΠ. & ΣΙΑ ΕΕ PYRA ELECTRIC – ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΩΝ ΣΩΛΗΤΩΝ ΑΝΤΙΣΤΑΣΕΩΝ
- ΕΡΓΟΤΕΧΝΙΑ ΑΒΕΕ – ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΧΥΤΩΝ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΩΝ ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΥ

- ΝΙΚΟΛΗΣ Κ. ΛΕΩΝ & ΣΙΑ ΟΕ (NICOLIS) – ΑΥΤΟΜΑΤΕΣ ΠΟΡΤΕΣ (ΡΟΛΑ ΓΚΑΡΑΖΟΠΟΡΤΕΣ
- ΑΤΕΜ ΑΕ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΤΑΛΛΩΝ – ΚΡΑΜΑΤΑ ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΥ ΑΠΟ ΔΕΥΤΕΡΟΧΥΤΑ ΥΛΙΚΑ
- ΤΕCΜΕC ΑΕΒΕ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ
- ΓΙΔΙΑΡΗ ΑΦΟΙ – ΒΙΟΜ. ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΤΛΗΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΩΝ ΣΩΛΗΝΩΝ & ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΩΝ
- ΤΟΜΑΣΗΣ Ν. – Χ. ΤΟΜΑΣΗΣ ΟΕ – ΤΟΜΑCΙC ΕΝΓΙΝΕΕΡΙΝΓ – ΚΑΤΑCΚΕΥΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΖΥΓΙCΤΙΚΩΝ CΥCΤΗΜΑΤΩΝ & ΑΥΤΟΜΑΤΙCΜΩΝ
- ΛΙΑΡΟΜΑΤΗC Β.ΑΒΕΕ –CΩΛΗΝΟΥΡΓΕΙΑ – ΑΝΤΛΗΤΙΚΑ - ΜΗΧΑΝΟΥΡΓΕΙΟ
- ΧΡΙCΤΟΠΟΥΛΟΙ ΑΦΟΙ ΟΕ – ΜΗΧΑΝΟΥΡΓΕΙΟ – ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΑ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ – ΜΕΤΑΛΛΙΚΕC CΥCΚΕΥΕC
- ΝΟΒΑΤΕC ΑΕ – ΚΑΤΑCΚΕΥΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ ΕΠΕΞΕΡΓΑCΙΑC Κ ΤΥΠΟΠΟΙΗCΗC ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ
- ΑΛΙΡΑC ΑΒΕΕ – ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΩΝ ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΥ CΙΔΗΡΟΥ – ΜΕΤΑΛΛΙΚΕC ΚΑΤΑCΚΕΥΕC ΡΟΛΛΑ – ΑΥΤΟΜΑΤΕC ΓΚΑΡΑΖΟΠΟΡΤΕC – ΕΡΓΑCΙΕC ΡΑΟΥΛΙΕΡΑC
- ΕΥΡΟΜΕΤΑΛ – ΑΦΟΙ ΠΟΛΙΤΗ ΟΕ - ΑΛΟΥΜΙΝΟΚΑΤΑCΚΕΥΕC
- CΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟΥ ΑΡ. ΑΦΟΙ ΟΕ – ΠΑΡΑΓΩΓΗ & ΕΜΠΟΡΙΑ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΩΝ ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΥ

Επιγραφές – Πινακίδες

CΟΥΛΟΥ ΕΛΕΝΑ – ΕΠΙΓΡΑΦΕC ΠΙΝΑΚΙΔΕC

Έπιπλα – κατασκευή και εμπορία

- ΚΛΑΨΗC ΓΕΡΩΡΓΙΟC- ΕΥΛΟΥΡΓΙΚΕC ΕΡΓΑCΙΕ
- ΡΩΜΑΝΟC Γ. & CΙΑ ΟΕ- ΚΑΤΑCΚΕΥΗ CΑΛΟΝΙΩΝ ΕΠΙΠΛΩΝ
- ΤΖΕΡΜΠΙΝΟΥ Γ. ΑΦΟΙ ΟΕ- ΕΥΛΟΥΡΓΙΚΕC ΕΡΓΑCΙΕC

Έτοιμο σκυρόδεμα – κατασκευές από σκυρόδεμα

- QUERZOLI HELLAS- ΤΕΧΝΙΚΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
- ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΑΕ- ΠΑΡΑΓΩΓΗ Κ ΕΜΠΟΡΙΑ ΣΚΥΡΟΔΕΜΑΤΟΣ ΚΚ ΑΔΡΑΝΩΝ ΥΛΙΚΩΝ
- ΒΙΟΜΠΕΤΟΝ – ΤΣΕΓΓΕΝΕΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ

Μηχανουργεία

- ΜΙΝΤΖΑΣ ΜΝΣ ΑΕ – ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ & ΜΕΛΕΤΕΣ
- ΜΕΤΑΛΛΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΒΑΛΕΝΤΙΝΟ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ – ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΣΥΝΤΗΡΗΣΕΙΣ

Μεταλλικά κτίρια - κατασκευές PANELS

- ΑΡΚΗΟΝ PANEL ΑΕ
- ΟΚΤΩ ΑΕ
- ΦΡΑΚΟΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ν. ΑΕΚΕ
- ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΒΑΣΙΚΩΝ ΜΕΤΑΛΛΩΝ ΑΕ «BMC»
- ΛΑΖΑΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΑΒΕ
- ΛΙΑΡΟΜΑΤΗΣ Κ. ΑΕ
- ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΑΕ

Πυροσβεστικός εξοπλισμός

ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ Β.ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΣ – Χ. ΓΟΜΟΣΤΙΩΤΗΣ ΟΕ

Συσκευασία πλαστικά τυποποίηση

- ΜΠΕΜΠΟΣ ΑΕ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΛΑΣΤΙΚΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ
- ΑΦΟΙ ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΙ ΟΕ – ΠΑΡΑΓΩΓΗ & ΕΜΠΟΡΙΑ ΠΛΑΣΤΙΚΩΝ ΣΩΛΗΝΩΝ – ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΜΟΥΒΔΟΥ
- ΠΑΤΡΑΪΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΑΕ – ΠΑΒΙΠΛΣΤ ΑΕ
- RESILUX ΑΒΕΕ –ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΠΡΟΠΛΑΣΜΑΤΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ

Τρόφιμα – ποτά

- ΖΑΒΕΡΔΑ ΑΦΟΙ ΟΕ – ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΚΡΕΑΤΟΣ – ΑΛΑΝΤΟΠΟΙΑ
- ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ (DONUTS) ΑΒΕ
- ΡΕΖΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ & ΣΙΑ ΕΕ - ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΕΣ
- ΣΦΑΓΕΙΑ ΑΧΑΙΑΣ ΣΚΑΓΙΑΣ ΑΒΕΕ
- ΠΑΞΜΑΝ ΕΠΕ –ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ ΒΟΗΘ. ΥΛΩΝ ΒΙΟΜΗΧ/ΝΙΑΣ ΠΟΤΩΝ ΧΥΜΩΝ
- ΛΑΙΟΥ Σ. ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ & ΥΙΟΣ ΟΕ – ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
- ΠΑΛΟΥΣΗΣ Ι ΕΠΕ – ΠΑΡΑΓΩΓΗ DRY – ΜΙΧ ΡΟΦΗΜΑΤΩΝ ΚΑΦΕ – ΣΟΚΟΛΑΤΑΣ ΚΑΙ SOFT ICE CREAM
- ΛΟΥΚΑΤΟΥ ΑΦΟΙ ΟΕ – ΠΟΤΟΠΟΙΑ

Υγραέριο

ΠΕΤΡΟΓΚΑΖ ΑΕ

Φωτοβολταϊκά

SILICIO SA

Χρώματα – χημικά – λιπαντικά

- ΚΟΝΤΟΘΕΟΔΩΡΟΣ Ι & ΣΙΑ ΟΕ - ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ
- ΛΕΙΒΑΔΑΡΟΣ – ΛΙΠΑΝΤΙΚΑ ΑΧΑΙΑΣ ΑΕ – PELCO
- ΒΙΑΝΕΞ ΑΕ – ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ
- ΜΑΧΡΩ ΑΕ – ΒΙΟΜ/ΝΑΙ ΧΡΩΜΑΤΩΝ – ΧΗΜΙΚΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΑΝΑΛΩΣΙΜΩΝ ΠΡΟΙΝΤΩΝ ΧΡΩΜΑΤΟΠΩΛΕΙΟΥ

Εκτός της βασικής υποδομής, έχουν δημιουργηθεί και άλλες εγκαταστάσεις και δραστηριότητες, που συμβάλλουν σημαντικά στην βιομηχανική ανάπτυξη και την προστασία του περιβάλλοντος,

Η προστασία του περιβάλλοντος, στην εποχή που ζούμε είναι ένας πολύ σημαντικός αλλά και λεπτός στόχος για τις βιομηχανικές και βιοτεχνικές μονάδες, ο θεσμός των ΒΙ.ΠΕ, όπως τελικά έχει διαμορφωθεί, συμβάλλει, ουσιαστικά στην πραγμάτωση του παραπάνω στόχου.

Η συμβολή αυτή οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι η χωροθέτηση των ΒΙ.ΠΕ είναι αποτέλεσμα ειδικής μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεως όπου εξετάζονται τα οικολογικά στοιχεία της ευρύτερης περιοχής ώστε να επιλέγεται η καταλληλότερη κατά το δυνατόν, περιβαλλοντικά τοποθεσία.

Επίσης λαμβάνονται όλα τα αναγκαία μέτρα, μέσα στη ΒΠΠΕ ώστε να περιορίζεται η να υφίσταται επεξεργασία κάθε εκπομπή ρύπου.

Για τα υγρά απόβλητα υπάρχει πάγια πολιτική να κατασκευάζονται κεντρικές μονάδες καθαρισμού, οι οποίες αναλαμβάνουν την πλήρη επεξεργασία των βιομηχανικών αποβλήτων σύμφωνα με αποφάσεις που εκδίδουν οι κατά τόπους, νομαρχιακές αρχές. Σε περίπτωση πάντως που μια εγκατεστημένη βιομηχανία εκπέμπει τοξικά ή άλλα ειδικά απόβλητα υποχρεώνεται σε προ επεξεργασία σύμφωνα με ισχύοντα κανονισμό αποχετεύσεως βιομηχανικών περιοχών. Η υποχρέωση αυτή αναγράφεται στο συμβόλαιο αγοράς του βιομηχανικού γηπέδου.

Οι εγκατεστημένες βιομηχανίες επιμερίζονται το κόστος λειτουργίας των μονάδων καθαρισμού βάσει τακτικών μετρήσεων της ποσότητας, και ποιότητας των υγρών τους αποβλήτων.

Σήμερα έχουν κατασκευαστεί και λειτουργούν 6 κεντρικές μονάδες στη Θεσσαλονίκη, την Πάτρα, το Κιλκίς, τη Δράμα, την Κομοτηνή και το Ηράκλειο, οι έξι αυτές μονάδες εξυπηρετούν συνολικά 150 βιομηχανικές εγκαταστάσεις, με κόστος κατασκευής είναι της τάξεως των 3.000.000€

Για τα απορρίμματα καταρτίζονται ειδικές συμφωνίες με γειτονικούς δήμους ώστε η αποκομιδή και απόθεση να γίνεται σύμφωνα με τα ισχύοντα στην ευρύτερη περιοχή.

Η ίδρυση και λειτουργία βιομηχανιών σε μια ΒΙ.ΠΕ, η οποία έχει επιλεγεί με περιβαλλοντικά κριτήρια και όπου λαμβάνονται από την ΕΤΒΑ Α.Σ όλα τα σύγχρονα μέτρα προστασίας του περιβάλλοντος, είναι η ασφαλέστερη εγγύηση για τον περιορισμό της προσβολής του φυσικού περιβάλλοντος από τη βιομηχανική ανάπτυξη.

6.7 ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΒΙ.ΠΕ. ΠΑΤΡΩΝ

Η βιομηχανική περιοχή της Πάτρας συμβάλλει στην προστασία του περιβάλλοντος και τη βελτίωση του επιπέδου ζωής των κατοίκων με έργα που εκτελούνται και μέτρα που λαμβάνονται σε αυτήν και τα οποία είναι:

α) Η κατασκευή κεντρικής μονάδας καθαρισμού από την οποία τα απόβλητα βγαίνουν με βαθμό καθαρότητας που υπερκαλύπτει τις σχετικές νομαρχιακές προδιαγραφές και μπορεί πλέον, χωρίς κανένα πρόβλημα, να διοχετεύσει στους εγκεκριμένους φυσικούς αποδέκτες.

β) Η επιβολή σε ορισμένες ιδιαίτερα ρυπαίνουσες μονάδες της υποχρέωσης να κατασκευάζουν δικά τους συστήματα προκαθορισμού στα οποία θα πρέπει να επεξεργάζονται τα απόβλητα τους πρώτου τα διοχετεύσουν στο δίκτυο της Βιομηχανικής περιοχής. Τέτοιες μονάδες προκαθορισμού έχουν π.χ. εγκατασταθεί και λειτουργούν ήδη στην Πάτρα, στη LEVER (παγωτά ALGITA) στην AMSTEL, κτλ.

γ) Επιβολή ειδικών όρων στα συμβόλαια αγοράς των γηπέδων όσον αφορά την ποιότητα των εξερχόμενων υγρών αποβλήτων, τον καθαρισμό μέσω ειδικών φίλτρων των αερίων αποβλήτων, τον έλεγχο της παραγωγικής διαδικασίας και την αποκομιδή των στερεών αποβλήτων σε

ειδικούς χώρους, ώστε να αποφεύγεται η κάθε μορφής ρύπανση. Η τήρηση των όρων αυτών παρακολουθείται σχολαστικά από τις αρμόδιες υπηρεσίες της Τράπεζας (ΕΤΒΑ, Πατρών)

δ) Ο περιορισμός της προς εκμετάλλευση έντασης (βιομηχανικά τετράγωνα) της ΒΙ.ΠΕ. σε ποσοστό όχι παραπάνω από 75% της συνολικής έκτασης και στη συνέχεια τήρηση ποσοστού καλυπτόμενης επιφάνειας επί των ωφέλιμων εκτάσεων όχι παραπάνω από 60% με αποτέλεσμα ποσοστό πάνω από 55% της συνολικής έκτασης της βιομηχανικής περιοχής να παραμένει, στην πλήρη ανάπτυξη της είτε σαν ακάλυπτος χώρος είναι σαν χώρος φυσικού πρασίνου.

ε) Η επιβολή της υποχρέωσης στις εγκατεστημένες, βιομηχανίες να διατηρούν καθαρούς τους ακάλυπτους χώρους τους και να διαμορφώνουν χώρους πρασίνου, όπου αυτό είναι εφικτό παράλληλα μέσα στις κοινόχρηστες εκτάσεις της βιομηχανικής περιοχής προβλέπεται η διαμόρφωση χώρων οργανωμένου πρασίνου, γηπέδων αθλοπαιδιών κτλ.

στ) Η λήψη μέτρων για την πρόληψη πυρκαγιών μέσα στην ΒΙ.ΠΕ., πρόνοιας για τη συγκέντρωση και την αποκομιδή των απορριμμάτων.

6.8 Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΑΧΑΪΑΣ ΥΠΟ ΤΟ ΣΚΗΠΤΡΟ ΤΗΣ ΒΙ.ΠΕ. ΠΑΤΡΑΣ.

6.8.1 ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ Ν. ΑΧΑΪΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΑΡΞΗ ΤΗΣ ΒΙ.ΠΕ. ΠΑΤΡΑΣ.

Η ΒΙΠΕ Πάτρας συμβάλλει στην ανάπτυξη του Νομού Αχαΐας με τους εξής τρόπους:

1. Υπάρχει οργάνωση όσον αφορά τον άμεσο έλεγχο σύμφωνα με τους νόμους που έχουν θεσπιστεί για τη λειτουργία των βιομηχανιών που

βρίσκονται στην ΒΙ.ΠΕ, κάτι που είναι ιδιαίτερα δύσκολο να συμβεί στις βιομηχανίες που βρίσκονται διασκορπισμένες στο Νομό.

2. Υποχρεώνονται οι επιχειρήσεις στην ανακύκλωση του πολύτιμου για την οικονομία και ζωή, νερού.
3. Συνεργασία των βιομηχανιών μεταξύ τους, η οποία μειώνει το κόστος παραγωγής του τελικού προϊόντος. Π.χ. υπάρχει μία βιομηχανία που φτιάχνει το χαρτί και υπάρχει και μία άλλη που χρησιμοποιεί το χαρτί σαν πρώτη ύλη. Οι δύο επιχειρήσεις συνεργάζονται και έτσι επιτυγχάνεται μικρό κόστος μεταφοράς. Το σοβαρό κίνητρο για την προσέλκυση και εγκατάσταση νέων βιομηχανιών στη ΒΙΠΕ έχουν σαν συνέπεια την αύξηση των δέσεων εργασία και γενικότερα την αναζωογόνηση της εμπορικής ζωής του τόπου.
4. Εξυπηρέτηση της Πάτρας με την επεξεργασία των λυμάτων της από τη Μονάδα καθαρισμού που βρίσκεται στην ΒΙ.ΠΕ Πάτρας.

6.8.2 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

Τα απόβλητα της ΒΙ.ΠΕ Πατρών συλλέγονται από τις βιομηχανίες με κεντρικό αποχετευτικό αγωγό και οδηγούνται στη μονάδα καθαρισμού αποβλήτων. Τα στάδια που ακολουθούνται είναι:

1. Καθαρισμός για την απομάκρυνση των φερτών υλικών όπως π.χ. ξύλα, καλαμάκια, σακούλες κτλ.
2. Βιολογική επεξεργασία για την απομάκρυνση με βιολογικό τρόπο των οργανικών υλικών
3. Φίλτραση αποχρωματισμός. Τα επεξεργασμένα νερά είναι πλέον άριστης ποιότητας και ανακυκλώνονται σε βιομηχανίες στην παραγωγική διαδικασία. Το μεγαλύτερο ποσοστό όμως αποχετεύεται στη θάλασσα. Η ΕΤΒΑ πραγματοποιεί καθημερινός δειγματοληπτικούς ελέγχους στις βιομηχανίες προκειμένου να

προστατευτεί το περιβάλλον και να ελεγχτεί η υπερκατανάλωση νερού.

4. Στη ΒΙΠΕ Πατρών υπάρχει επιτελείο που καθημερινά έχει τη δυνατότητα, λόγω της κοντινής απόστασης αλλά και της υποδομής της ΒΙ.ΠΕ (δειγματοληπτικά φρεάτια), να ελέγχει πολλές φορές ανά ημέρα τη βιομηχανία

Κάθε επιχείρηση που εγκαθίσταται στην ΒΙ.ΠΕ είναι υποχρεωμένη να έχει τον προσωπικό καθαρισμό των αποβλήτων της. Συγκεκριμένα, μια επιχείρηση δεν επιτρέπεται βάσει νομοθεσίας να εγκατασταθεί και να αποχετεύει ανεξέλεγκτα τα απόβλητα.

Η διαδικασία εγκατάστασης γίνεται βάσει νομοθετημένων κανονισμών. Πέρα από την οικονομική δέση της επιχείρησης θα πρέπει να υποβληθεί, βάσει νόμου στο ΥΠΕΧΩΔΕ πλήρης μελέτη καθαρισμού των αποβλήτων (αερίων, υγρών, στερεών) η οποία αφού εγκριθεί δίνει τη δυνατότητα στην επιχείρηση πλέον να εγκατασταθεί.

Στην ΒΙ.ΠΕ Πατρών οι κυριότερες επιχειρήσεις σε όγκο αποβλήτων είναι, AMSTEL, ALGIDA, ABEZ, ALUKAN. Από όλο το παραγωγικό κύκλωμα δημιουργούνται απόβλητα, αν δεν είχε εγκαταστήσει σύστημα προεπεξεργασίας των αποβλήτων της θα έπρεπε οι ποσότητες των αποβλήτων που θα έρχονται μετέπειτα για ραφινάρισμα στην μονάδα τελικής επεξεργασίας της ΕΤΒΑ να ήταν πενταπλάσιες σε όγκο και ποιότητα. Θεσπίζοντας λοιπόν ένα σύστημα προεπεξεργασίας των αποβλήτων της επιτυγχάνει:

1. Ανακυκλώνει πολύτιμη πρώτη ύλη και

2. Εξοικονομεί νερό. Δηλαδή βασικός στόχος και φιλοσοφία της ΕΤΒΑ είναι να εγκατασταθούν βιομηχανίες στη ΒΙ.ΠΕ με τον καλύτερο δυνατό τρόπο για το περιβάλλον. Από την εξοικονόμηση σε νερό και πρώτη ύλη, οι επιχειρήσεις έχουν ένα μεγάλο οικονομικό όφελος πολλών εκατομμυρίων κάθε χρόνο.

1. Όφελος γιατί εξοικονομεί πρώτη ύλη και νερό και 2. Γιατί δεν επιβαρύνεται για την επεξεργασία των αποβλήτων. Όλες αυτές οι βιομηχανίες αφού τηρήσουν κάποιες προδιαγραφές που τις έχει θεσπίσει η ETBA, είναι υποχρεωμένες να αποχετεύουν τα απόβλητα τους στο δίκτυο της ETBA και μετά το δίκτυο της ETBA και παρεμβληθεί η μονάδα καθαρισμού αποβλήτων, η οποία ραφινάρει τα απόβλητα αποδίδοντας τα καθαρά στο περιβάλλον. Υπάρχει όμως κόστος λειτουργίας το οποίο οφείλεται στην ενέργεια (ρεύμα για τη λειτουργία των βιομηχανιών, απόσβεση των μηχανημάτων στο προσωπικό κλπ). Είναι υποχρεωμένες δηλαδή οι επιχειρήσεις να πληρώνουν. Από τη στιγμή που δεν θα πληρώσουν τότε γίνεται διακοπή της συνεργασίας (κλείνουν οι βάνες νερού και αποβλήτων και διακόπτεται η λειτουργία της επιχείρησης).

Η ETBA στο αγοροπωλητήριο συμβόλαιο του γηπέδου που κάνει με την υπό εγκατάσταση θέτει ορισμένους όρους, όσον αφορά τα υγρά, τα αέρια απόβλητα και τη χρήση του νερού (δηλ. πόσο νερό θα χρησιμοποιεί).

Στην περίπτωση που υπερβεί την συμφωνηθείσα κατανάλωση η ETBA έχει το δικαίωμα βάσει νόμου, να του διακόψει τη χρήση νερού. Ο παραπάνω νόμος δεν έχει εφαρμοστεί μέχρι σήμερα.

Η καταμέτρηση του νερού γίνεται μέσω υδρομετρητών και αρμοδίων υπαλλήλων οι οποίοι έχουν ενταχθεί από την ETBA να μετρούν το νερό. Ανάλογα με το νερό που χρησιμοποιεί κάθε επιχείρηση γίνεται και η χρέωση. Υπάρχει το κίνητρο του φτηνού νερού στη ΒΙ.ΠΕ. Πατρών. Το νερό είναι πολύ φτηνό, όταν κάποιος καταναλώνει μικρές ποσότητες και γίνεται πολύ ακριβό στην αντίθετη περίπτωση.

Η ύδρευση των ΒΙ.ΠΕ, γίνεται ή με ευθύνη των δήμων και κοινοτήτων των γειτονικών περιοχών με την ΒΙ.ΠΕ ή με αυτοδιαχείριση, όπως η ΒΙ.ΠΕ Πάτρας.

Συγκεκριμένα γίνεται άντληση νερού με γεωτρήσεις, οι οποίες βρίσκονται στον ποταμό Πύρρο, και μέσα στη ΒΙ.ΠΕ το νερό με αγωγούς μεταφέρεται σε κεντρική δεξαμενή, όπου, αφού απολυμανθεί διανέμεται στις βιομηχανίες. Οι βιομηχανίες ανάλογα με τις ανάγκες της παραγωγικής τους διαδικασίας κάνουν περαιτέρω ή μη επεξεργασία στο νερό όπως π.χ. αν το νερό χρησιμοποιηθεί για παραγωγή ατμού, θα πρέπει να αφαιρεθούν τα διάφορα επιβλαβή στοιχεία π.χ. άλατα.

Σε περίπτωση που το νερό χρησιμοποιηθεί από βιομηχανίες μετάλλου, δεν χρειάζεται καμία επεξεργασία.

Ένα βασικό πλεονέκτημα είναι η αυστηρά ελεγχόμενη ποιότητα του προσφερόμενου νερού, κάτι που η εμπειρία έχει δείξει ότι δύσκολα γίνεται σε μη οργανωμένους χώρους.

Άλλο βασικό πλεονέκτημα της ΒΙΠΕ. είναι η οργάνωση χώρων μεταφοράς και διάθεσης των παραγόμενων προϊόντων του καθαρισμού των αποβλήτων.

Η τεχνική υπηρεσία σε συνεργασία με ερευνητικά κέντρα πανεπιστημίων και οργανισμών και με γνώμονα την προστασία του περιβάλλοντος, έχει μελετήσει υδρογεωλογικά ορισμένες περιοχές στις οποίες μπορεί να γίνεται άφοβη και ακίνδυνη διάθεση των προϊόντων.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Για την ανάπτυξη της βιομηχανίας στο νομό Αχαΐας και την Πάτρα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη σημασία στους παρακάτω κλάδους:

- Δημιουργία μεταποιητικών επιχειρήσεων στον κλάδο της ηλεκτρονικής και της παραγωγής τηλεπικοινωνιακών προϊόντων και διατάξεων μετρήσεων. Είναι γνωστό ότι η χώρα μας υστερεί σε αυτήν την κατεύθυνση η δε συμμετοχή της σε αυτή τη δραστηριότητα είναι επιβεβλημένη.
- Επιχειρήσεις παραγωγής συσκευών και συστημάτων βιομηχανικού αυτοματισμού με βάση τα ηλεκτρονικά στοιχεία χαμηλής και υψηλής ισχύος που θα ήταν χρήσιμα για τον εκσυγχρονισμό των υπολοίπων κλάδων του νομού και της χώρας και για την συμμετοχή στην διεθνή αγορά.
- Μονάδες παραγωγής προϊόντων πληροφορικής τα οποία ως γνωστόν υπεισέρχονται πολύ γρήγορα σε πολλές δραστηριότητες της ανθρώπινης κοινωνίας και σύντομα θα γίνουν συνήθη καταναλωτικά αγαθά.
- Επιχειρήσεις παραγωγής γεωργικών μηχανημάτων τα οποία παρουσιάζουν ένα ευρύ φάσμα και είναι χρήσιμα για την στήριξη της γεωργικής παραγωγής του Νομού και της χώρας.
- Ως γνωστό στη χώρα μας παράγονται λίγα κεφαλαιουχικά αγαθά, λείπει δηλαδή η βαριά βιομηχανία τα οποία έχουν μεγάλη στρατηγική οικονομική αξία για την εθνική ανάπτυξη. Πρέπει λοιπόν να καλλιεργηθεί η επιχειρηματική και επενδυτική τόλμη προς αυτήν την κατεύθυνση.
- Δημιουργία βιομηχανικής παραγωγής συσκευών και συστημάτων για την εκμετάλλευση της αιολικής και ηλιακής ενέργειας

Άλλες μικρές χώρες όπως π.χ. η Δανία και η Ολλανδία βρίσκονται στην πρώτη θέση από πλευράς συμμετοχής στις διεθνείς πωλήσεις συστημάτων μετατροπής της αιολικής ενέργειας σε ηλεκτρική. Η χώρα μας αλλά και ο νομός μας λόγω ευνοϊκών κλιματολογικών δεδομένων και λόγω περιορισμένων ενεργειακών πόρων μπορούν να λάβουν μέρος με επιτυχία σε αυτήν την δραστηριότητα.

- Προώθηση επενδύσεων που συμβάλλουν στην παραπέρα καθετοποίηση και ολοκλήρωση ενός βιομηχανικού κλάδου (π.χ. δημιουργία σύγχρονου ξηραντήριου δερμάτων, σύγχρονα βαφεία και πλυντήρια παραδοσιακών υφασμάτων κλπ).

Σε αυτή την αναπτυξιακή κατεύθυνση παρουσιάζει συγκριτικά πλεονεκτήματα τα οποία βασίζονται στην παράδοση και καλή εμπειρία της μεταποιητική δραστηριότητας, στην υφιστάμενη καλή υποδομή, στις σημαντικές συγκοινωνιακές δυνατότητες και στην ύπαρξη επιστημονικού και τεχνολογικού δυναμικού Α.Ε.Ι., Τ.Ε.Λ, καθώς και λόγω των ευνοϊκών συνθηκών υψηλότερης στάθμης.

Είναι εύλογο να ισχυρισθεί κανείς ότι στην Πάτρα υπό φυσιολογικές συνθήκες η βιομηχανική βιοτεχνική δραστηριότητα θα συνεχισθεί τουλάχιστον με τους μέχρι τώρα ρυθμούς. Επομένως η αναπτυξιακή πολιτική της περιφέρειας για το νομό, πρέπει να προσανατολισθεί στην στήριξη του μεταποιητικού κλάδου και μάλιστα δίνοντας προτεραιότητα έναντι άλλων. Πρέπει να ληφθούν άμεσα μέτρα, ώστε οι ρυθμοί ανάπτυξης να αυξηθούν περισσότερο από ότι τα τελευταία χρόνια.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Η ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Η ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΥΠΟΔΟΜΩΝ

(Να επισημανθεί ότι γίνεται αναφορά σε αναπτυξιακό πρόγραμμα όπου τα ποσά ήταν σε δραχμές)

Στο νομό Αχαΐας μπορούν λοιπόν να τονιστούν τα εξής:

- Ο μεγάλος αριθμός ανέργων όπου ως μεμονωμένο ποσοστό υπερβαίνει κάθε δείκτη του συνόλου της χώρας

- Οι εκρηκτικές διαστάσεις και ο κοινωνικός αντίκτυπος της αποβιομηχάνισης της περιοχής που τα τελευταία χρόνια είναι εκτεταμένη.

- Η αδυναμία του να εξυπηρετήσει τις άμεσες ανάγκες των μεταποιητικών επιχειρήσεων σε επαρκή βιομηχανική υποδομή που θα εξασφάλιζε την απρόσκοπτη λειτουργία των μονάδων. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι μεγάλες βιομηχανίες στήριγμα σημαντικής απασχόλησης και πολλαπλασιαστικών αποτελεσμάτων στην περιοχή, (AMSTEL - Βιομηχανία Δέρματος) αναστέλλουν προγραμματισμένες σημαντικές επενδύσεις ή βρίσκονται εκτός λειτουργίας

- Ο Μεγάλος αριθμός βιοτεχνικών επιχειρήσεων που βρίσκονται κατά μεγάλο μέρος διάσπαρτες εντός της ευρύτερης περιοχής της Πάτρας οι οποίες αδυνατούν να πραγματοποιήσουν τις απαραίτητες επενδύσεις εκσυγχρονισμού λόγω ανεπαρκών εγκαταστάσεων αλλά και γενικών οργανωτικών αδυναμιών. Σημειώνεται ότι το 98% των παραπάνω επιχειρήσεων είναι πολύ μικρού μεγέθους και καλύπτουν όλο το φάσμα των μεταποιητικών δραστηριοτήτων όπως μηχανουργεία, πλυντήρια, σιδηρωτήρια, βαφεία αυτοκινήτων ηλεκτρολογία αυτοκινήτων, ξυλουργεία, ταπετσαρίες κλπ.

Με βάση τα δεδομένα αυτά η προώθηση προγραμμάτων ανάπτυξης της περιοχής προς την κατεύθυνση της βελτίωσης των υποδομών και της παροχής υπηρεσιών στους φορείς οικονομικής ανάπτυξης και κυρίως της ΜΜΕ που αποτελούν το βασικό κορμό της τοπικής οικονομίας κρίνεται επιβεβλημένη.

Προς την κατεύθυνση της δημιουργίας υποδομών για την υποβοήθηση του μεταποιητικού τομέα του νομού, επισημαίνουμε:

- Την ύπαρξη ΒΙ.ΠΕ η οποία όμως χρειάζεται συμπλήρωση της υποδομής της και ιδιαίτερα για την εξασφάλιση της απρόσκοπτης υδροδότησης της.

- Τις προτάσεις, της χωροταξικής οργάνωσης του Ν. Αχαΐας (του ΥΠΕΧΩΔΕ) σύμφωνα με τις οποίες για τη βελτίωση των τοπικών συνθηκών για την περαιτέρω ανάπτυξη της βιομηχανίας πέρα από τον εκσυγχρονισμό του σιδηροδρομικού οδικού δικτύου, είναι απαραίτητο να εξυγιανθούν και οργανωθούν οι υπάρχουσες ζώνες απασχόλησης και η

εγκατάσταση των νέων βιομηχανιών να γίνει σε οργανωμένους χώρους αποκλειστικής βιομηχανικής χρήσης.

Τονίζονται λοιπόν και συγκεντρώνουν ιδιαίτερη προσοχή τα υποπρογράμματα που αφορούν τη βελτίωση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και κυρίως ανασυγκρότηση της βιομηχανίας και ανάκαμψη της.

Εκτός όμως από αυτά τα υποπρογράμματα σημαντική μνεία πρέπει να γίνει και στους διάφορους αναπτυξιακούς νόμους που έχουν θεσπιστεί κατά καιρούς και περιλαμβάνουν κίνητρα τα οποία στοχεύουν στην οικονομική ανάπτυξη μιας περιοχής ή ενός οικονομικού κλάδου ή της Εθνικής Οικονομίας γενικότερα.

Ενδεικτικά αναφέρουμε τους παρακάτω αναπτυξιακούς νόμους:

- Ν. 2687/53 για την προστασία των κεφαλαίων εξωτερικού (κίνητρα φορολογικά δασμολογικά κλπ) για επενδύσεις που πραγματοποιούνται με κεφάλαια εξωτερικού.
- Ν. 4171/61 που προέβλεπε δασμολογικές κλπ απαλλαγές για την εισαγωγή μηχ/κού εξοπλισμού.
- Δ.Ν. 147/67 που προέβλεπε φορολογικά κίνητρα καθώς και για πρώτη φορά την επιδότηση του επιτοκίου των τραπεζικών δανείων για την πραγματοποίηση νέων παραγωγικών επενδύσεων.
- Ν.Δ. 1312/72 που προέβλεπε τα ίδια κίνητρα (φορολογικά επιδότηση επιτοκίου και κτιρίων), διαφοροποιημένα όμως κατά περιοχές ανάλογα της τότε οικονομικής ανάπτυξης των περιοχών αυτών.
- Ν.Δ. 331/74 που προέβλεπε τα ίδια κίνητρα και σκοπούς
- Ν. 289/79 που προέβλεπε αυξημένα κίνητρα φορολογικά - οικονομικά για την πραγματοποίηση παραγωγικών επενδύσεων στις παραμεθόριες περιοχές της χώρας
- Ν. 849/78 που προέβλεπε και νέα κατηγορία κινήτρων που βασίζονταν στο θεσμό των άτοκων δανειακών ενισχύσεων των επιχειρήσεων για νέες επίσης παραγωγικές επενδύσεις.
- Ν. 1116/81 που προέβλεπε επίσης για πρώτη φορά την καταβολή χρηματικού ποσού από πολιτεία για την κάλυψη μέρους της δαπάνης των νέων παραγωγικών επενδύσεων
- Ν.1262/82 που προέβλεπε τις ίδιες επιχορηγήσεις με τον Ν. 1116/81 αλλά διαφοροποιημένες κατά περιοχή, μέγεθος και τρόπο χορήγησης τους.
- Ν. 1892/90 που είναι ιδιαίτερα σημαντικός και περιελάμβανε χρηματοδοτικά φορολογικά κίνητρα «για τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη και άλλες διατάξεις» και η εφαρμογή τους.

Στο παράρτημα της εργασίας μας παραθέτουμε μέρος του αναπτυξιακού Νόμου 1892/90 καθώς και την αίτηση που πρέπει να υποβάλλουν οι επιχειρήσεις για να υπαχθούν σε αυτό, το συνημμένο ερωτηματολόγιο, απαραίτητα στοιχεία αυτών, σχέδιο οικονομοτεχνικής μελέτης Ν. 1892/90.

Η ΕΝΥΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΟΥ ΥΛΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

Μέτρο 1 Βελτίωση των υποδομών προσέλκυσης παραγωγικών επενδύσεων

Δράση 1 Βελτίωση των υφισταμένων υποδομών σε υπάρχουσες ΒΙ.ΠΕ συμπεριλαμβανομένων και έργων προστασίας περιβάλλοντος

Η εξασφάλιση επαρκών ποσοτήτων νερού για τη λειτουργία υδροβόρων βιομηχανιών που εγκαθίστανται στη ΒΙΠΕ ΕΤΒΑ Πάτρας. Η εξασφάλιση της υδροδότησης της ΒΙΠΕ είναι σκόπιμο να γίνει από το επιφανειακό φράγμα Πείρου- Παραπεύρου και επικουρικά από γεωτρήσεις μέχρις αποπεράτωσης του φράγματος, προς αποφυγή εξάντλησης του υδροφόρου ορίζοντα.

Προϋπολογισμός φράγματος 12 δισ. Δρχ.

Σύνδεση φράγματος ΒΙ.ΠΕ 1 δισ. Δρχ.

Αιτιολόγηση

Η συγκεκριμένη πρόταση γίνεται έχοντας υπόψη τις ανάγκες των ήδη υφισταμένων υδροφόρων βιομηχανιών της περιοχής καθώς και των αναγκών ύδρευσης - άρδευσης των κατοίκων της ευρύτερης περιοχής

ΕΤΒΑ, οι οποίες δεν μπορούν να καλυφθούν αποκλειστικά από γεωτρήσεις. Σημειώνεται ότι σημαντικότερες επενδύσεις από άποψη μεγέθους και αριθμού απασχολούμενων (ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΖΥΘΟΠΟΙΑ, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΔΕΡΜΑΤΟΣ κ.λ.π.) δεν προωθούνται λόγω της μη εξασφάλισης απρόσκοπτης υδροδότησης τους.

Απαραίτητη προϋπόθεση της πρότασης είναι η κατασκευή του φράγματος Πείρου- Παραπεύρου, η υλοποίηση του οποίου θα έχει πολλαπλές ευνοϊκές επιδράσεις στην ευρύτερη περιοχή.

Εκπόνηση μελέτη για τον υδροφόρο ορίζοντα της ΒΙ.ΠΕ. Προϋπολογισμός 360 εκατ Δρχ.

Εκπόνηση μελέτης για την ανακύκλωση των αποβλήτων της ΒΙ.ΠΕ και εκτέλεση των απαραίτητων έργων.

Προϋπολογισμός και εκτέλεση απαραίτητων έργων 1 Δισεκ. Δρχ.

Εγκατάσταση σταθμού Πυρόσβεσης που θα καλύπτει τις άμεσες ανάγκες της ΒΙ.ΠΕ, λαμβανομένου υπόψη των ήδη λειτουργουσών επιχ/σεων

Προϋπολογισμός 200 Δισεκ. Δρχ.

Δημιουργία ελικοδρομίου στο χώρο της ΒΙ.ΠΕ Προϋπολογισμός
200 εκ. δρχ.

Βελτίωση της οδικής προσπέλασης της ΒΙ.ΠΕ με Εθνική οδό 111 Προϋπολογισμός 300 εκ.
δρχ.

- Ανισόπεδη διάβαση σύνδεσης της οδού προς ΒΙ.ΠΕ με Εθνική οδό Πατρών-Πύργου.

Προϋπολογισμός 3 δισεκ. δρχ.

Μελέτη και εκτέλεση σιδηροδρομικής σύνδεσης της ΒΙ.ΠΕ ΕΤΒΑ με το λοιπό δίκτυο και το λιμάνι Πατρών.

Προϋπολογισμός μελέτης και εκτέλεσης έργου με πρόβλεψη σύγχρονου σταθμού φορτοεκφορτώσεως (κοντέινερ - τρέιλερ κλπ) 4 δισεκ. δρχ.

Αναβάθμιση των υπηρεσιών τηλεπικοινωνίας στην ΝΒΙ.ΠΕ. ΕΤΒΑ Προϋπολογισμός 2 δισεκ. δρχ.

Εκπόνηση μελετών σκοπιμότητας για τη δημιουργία Βιομηχανικών

περιοχών στους Νομούς Αιτωλοακαρνανίας και Ηλείας καθώς και Βιοτεχνικών Πάρκων σε Πόλεις των Νομών: Αχαΐας, Αιτωλοακαρνανίας, Ηλείας, της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος.

Επίσης τη δημιουργία χώρου εγκατάστασης επιχειρήσεων υψηλής τεχνολογίας στο Ν. Αχαΐας. Προς την κατεύθυνση αυτή υπάρχουν οι σχετικές προτάσεις της χωροταξικής οργάνωσης των νομών της Π.Δ.Ε. του Υπουργείου Χωροταξίας Οικισμού και Περιβάλλοντος έτους 1984.

Προϋπολογισμός για τις απαραίτητες μελέτες και για τη δημιουργία σχετικής ΒΙ.ΠΑ. 3,5 δισεκ. δρχ.

Εκπόνηση Μελέτης επαναπροσδιορισμού του ρόλου της ΝΑΒΙΠΕ

Αστακού και συμπληρωματικά έργα για την Αξιοποίηση των

εγκαταστάσεων της.

Προϋπολογισμός 1 δισεκ. δρχ

Δημιουργία Βιοτεχνικού Πάρκου Πατρών

Η παραπάνω δράση θα μπορούσε να υλοποιηθεί κατά ένα μέρος π.χ. εντός των εγκαταστάσεων της Πειραιϊκής Πατραϊκής ή / και αλλαχού στην ευρύτερη περιοχή της Πάτρας που θα επιλεγεί κατόπιν μελέτης. Στην περίπτωση της Π-Π θα μπορούσε να αξιοποιηθεί μέρος των κτιριακών εγκαταστάσεων οι οποίες δεν θα χρησιμοποιηθούν για τις καθαρά παραγωγικές δραστηριότητες της Επιχείρησης. Το Βιοτεχνικό Πάρκο θα περιλαμβάνει την συγκέντρωση ομοειδών μονάδων καθώς και την δημιουργία κέντρων περιοχής πάσης φύσεως εξειδικευμένων

πληροφοριών και υπηρεσιών απαραίτητων για τη λειτουργία και ανάπτυξη των μονάδων της περιοχής.

Προϋπολογισμός: α. Αξιοποίηση εγκαταστάσεων Π-Π 3 δισ. δρχ.

Δημιουργία νέου Βιοτεχνικού Πάρκου 5 δισεκ. δρχ.

Θεωρείται σκόπιμο στο Βιοτεχνικό Πάρκο να περιλαμβάνονται οι εξής τομείς:

α. Βιοτεχνικό Κέντρο Μεταλλικών Κατασκευών

Το Βιοτεχνικό Κέντρο θα περιλαμβάνει σε πρώτη φάση την εγκατάσταση των υπάρχουσων βιοτεχνιών επεξεργασίας μετάλλου και κατασκευής μεταλλικών αντικειμένων και στη συνέχεια τη δημιουργία υποδομής για την ανάπτυξη νέων βιοτεχνιών στον τομέα, αυτό σε συνεργασία και με το Πανεπιστήμιο Πατρών.

Βασικό πλεονέκτημα του Κέντρου θα είναι η ύπαρξη εγκαταστάσεων που γειτνιάζουν με το Λιμάνι το οποίο θα δημιουργήσει ασφαλώς σχετική ζήτηση σε συνδυασμό και με τη ζήτηση που θα δημιουργηθεί από τα μεγάλα αναπτυξιακά έργα της περιοχής όπως ζεύγη ΡΙΟΥ-ΑΝΤΙΠΡΙΟΥ κλπ.

Παράλληλα στον ευρύτερο χώρο θα δημιουργηθούν διάφορα κέντρα παροχής υπηρεσιών οργάνωσης τεχνικών συμβουλίων κλπ.

β. Κέντρο Τυπογραφίας Φωτοσύνθεσης και Εκτύπωσης

Το Κέντρο Τυπογραφίας κλπ. θα περιλαμβάνει την εγκατάσταση των σχετικών μονάδων της περιοχής καθώς και την προσέλκυση νέων επενδύσεων προηγμένης τεχνολογίας.

γ. Βιοτεχνικό Κέντρο Παραγωγής Ετοιμού Ενδύματος

Στο Κέντρο αυτό θα εγκατασταθούν οι υπάρχουσες και λειτουργήσιμες μονάδες του κλάδου παραγωγής ετοιμού ενδύματος.

Οι παραπάνω προτάσεις υλοποιούν παράλληλα το Μέτρο 1 (Υποδομές) καθώς και το Μέτρο 2 της ποιοτικής αναβάθμισης της βιομηχανικής παραγωγής.

Μέτρο 2 Ποιοτική αναβάθμιση της βιομηχανικής παραγωγής

Δράση 1 Δημιουργία Εξειδικευμένου Ινστιτούτου Ελέγχου Ποιότητας και Πιστοποίησης.

Η σημασία του Ινστιτούτου Ποιοτικού Ελέγχου και Πιστοποίησης για την περαιτέρω ανάπτυξη του μεταποιητικού τομέα της περιφέρειας είναι σημαντικότερη αποτελεί απαραίτητη

προϋπόθεση για την αύξηση των εξαγωγών της Π.Δ.Ε. αλλά ακόμη και για την μελλοντική διάθεση των προϊόντων στο εσωτερικό της χώρας. Το Ινστιτούτο μπορεί να αναπτυχθεί από Δημόσιους και Ιδιωτικούς φορείς (ΕΛΟΤ κλπ.) σε συνεργασία και αξιοποίηση της εργαστηριακής υποδομής του Πανεπιστημίου Πάτρας.

Η εξειδίκευση του Ινστιτούτου θα είναι σε προϊόντα της πρωτογενούς παραγωγής στα τρόφιμα, ποτά, υφάσματα και είδη ένδυσης καθώς και κατασκευαστικά υλικά.

Προϋπολογισμός: 1 δισεκ. δρχ.

Παρατήρηση

Συνημμένα περιλαμβάνεται συμπληρωματικό σημείωμα που δικαιολογεί τη σκοπιμότητα του Πανελληνίου χαρακτήρα του προτεινόμενου Ινστιτούτου (συν.1).

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2

Πρώθηση Νέων Παραγωγικών Επενδύσεων

Μέτρο 1 Χρηματοδότηση Νέων Παραγωγικών Επενδύσεων

Προϋπολογισμός - 10 δισεκ. δρχ.

Η πολύπλευρη συμβολή των επενδύσεων στη γενική οικονομική ανάπτυξη της χώρας Εθνική και Περιφερειακή δικαιολογεί και τη χρηματοδότηση τους.

Το μέτρο περιλαμβάνει τη χρηματοδότηση παραγωγικών επενδύσεων όσο και για την επέκταση - εκσυγχρονισμό υφισταμένων μονάδων.

Η επιλογή επενδύσεων για την χρηματοδότηση θα γίνει με τα κριτήρια κατ τις προϋποθέσεις του νέου αναπτυξιακού νόμου.

Παρατήρηση

Απαραίτητη προϋπόθεση για την προσέλευση σημαντικών επενδυτικών προγραμμάτων στην Π.Δ.Ε. είναι η ένταξη του Ν, Αχαΐας στη Γ' περιοχή κινήτρων του αναπτυξιακού νόμου, πλην της επαρχίας Καλαβρύτων και των χώρων της ΒΙ.ΠΕ ΕΤΒΑ Πάτρα, και των βιομηχανικών χώρων της Π-Π ή του χώρου της δημιουργίας του Βιοτεχνικού Πάρκου (ΒΙΠΑ) που θα πρέπει να ενταχθούν στη Δ. περιοχή κινήτρων.

Επίσης οι ειδικές επενδύσεις περιορισμού ρύπανσης του περιβάλλοντος και παράγωγη εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας προϊόντων θα πρέπει να επιχορηγούνται με υψηλότερο ποσοστό ενίσχυσης.

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 3

Εκσυγχρονισμός της Βιομηχανίας

Μέτρο 1 Εντοπισμός, επιλογή και στήριξη επιχειρήσεων ικανών να αναπτυχθούν σε ανταγωνιστικό επίπεδο

Δράση 1

α. Διαγνωστική Μελέτη της Κλαδικής Διάρθρωσης, Εντοπισμού των συγκριτικών πλεονεκτημάτων και των ενεργειών στήριξης.

Προϋπολογισμός: 70.000.000 δρχ.

β. Ενίσχυση κοινών ενεργειών που υποδεικνύονται από την παραπάνω μελέτη.

Προϋπολογισμός: 400.000.000 δρχ.

Δράση 2 Ενίσχυση παροχής Τεχνικής Βοήθειας στις επιχειρήσεις του μεταποιητικού τομέα.

Προϋπολογισμός: 500.000.000 δρχ.

Η δράση θα προβλέπει:

α. Την ενίσχυση εκπόνησης διαγνωστικών μελετών.

β. Την ενίσχυση δαπανών Διοικητικής και Οργανωτικής αναβάθμισης των επιχειρήσεων.

Δράση 3 Ενίσχυση ενεργειών για την προώθηση και την προβολή των προϊόντων στο εξωτερικό.

Προϋπολογισμός: 700.000.000 δρχ.

Με την ενίσχυση των πιο πάνω ενεργειών θα βοηθηθούν ουσιαστικά οι βαθμιαίες επιχειρήσεις της περιοχής για την προώθηση των προϊόντων τους στις αγορές του εξωτερικού, ενώ παράλληλα θα εισάγονται στις επιχειρήσεις οι σύγχρονες μέθοδοι του marketing.

Δράση 4. Ενίσχυση καινοτόμων επιχειρήσεων και επιχειρήσεων Υψηλής Τεχνολογίας και Επιχειρηματικών Κέντρων -Δημιουργία Seed and Venture Capital Fund.

Προϋπολογισμός 500.000.000 δρχ.

Μέτρο 2 Ειδικά κίνητρα για εκσυγχρονισμό παραγωγικών μονάδων φθίνουσες περιοχές.

Προϋπολογισμός- 6 δισ δρχ.

Δράση 1 Χρηματοδότηση των βιώσιμων προβληματικών μονάδων (λειτουργουσών ή μη) του Ν.

Αχαΐας μετά από αυστηρή εκτίμηση της βιωσιμότητας τους Η χρηματοδότηση θα περιλαμβάνει τις απαραίτητες επενδύσεις σε πάγιες εγκαταστάσεις καθώς και τον απαραίτητων προλειτουργικών δαπανών εκκίνησης.

Δράση 2 Χρηματοδότηση επαναλειτουργίας μονάδων από νέους φορείς με συγκεκριμένο πρόγραμμα λειτουργίας.

Η χρηματοδότηση θα περιλαμβάνει:

α. Το κόστος αγοράς των αδρανοποιημένων παγίων εγκαταστάσεων που θα χρησιμοποιηθούν στη νέα παραγωγική λειτουργία.

β. Τις νέες επενδύσεις και

γ. Τις απαραίτητες προλειτουργικές δαπάνες καθώς και τυχόν δαπάνες τεχνογνωσίας.

Η χρηματοδότηση θα είναι ανεξάρτητα του μεγέθους της επιχείρησης, πλην μιας απαραίτητη προϋπόθεση θα είναι η ύπαρξη αξιόπιστης οικονομοτεχνικής μελέτης βιωσιμότητας η οποία θα έχει αξιολογηθεί και από τη δανειοδοτούσα τράπεζα.

Οι παραπάνω δράσεις του Μέρους 2 - ειδικά κίνητρα εκσυγχρονισμού παραγωγικών μονάδων σε φθίνουσες περιοχές προτείνονται δεδομένου

Ο Ν. Αχαΐας με κέντρο την Πάτρα στο πρόσφατο παρελθόν υπήρξε ενός σημαντικός πυρήνας της βιομηχανικής υποδομής της χώρας μας, με σημαντικό - αριθμό βιομηχανικών μονάδων και εξειδικευμένο εργατικό δυναμικό.

Σήμερα μετά από μια σειρά αρνητικών επιπτώσεων, πολλές και μεγάλες βιομηχανίες έπαμαν να λειτουργούν και παρέσυραν στην ίδια κατάσταση και με γάλο αριθμό δορυφόρων μικρότερων επιχειρήσεων με αποτέλεσμα ο αριθμός των χαμένων - Θέσεων εργασίας να εκτιμάται σε 15.000 που ως ποσοστό είναι διπλάσιο του ποσοστού ανεργίας στην Ελλάδα.

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 4

Ανάπτυξη των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων

Μέτρα 1-2 Βελτίωση πρόσβασης ΜΜΕ στις πηγές χρηματοδότησης -στήριξη ΜΜΕ για την αγορά οργάνωσης, διοίκησης, εκσυγχρονισμού κλπ.

Προϋπολογισμός: 3 δισ. δρχ.

Μέτρα 3-4 Ολοκλήρωση έργων υποδομής - Προώθηση δυναμικών δράσεων κλπ.

Προϋπολογισμός: 2.3 δισ δρχ.

Δράση 1 Ίδρυση φορέα ΑΜΟΙΒΑΙΩΝ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ των δανείων των ΜΜΕ. Η ίδρυση του φορέα αυτού θα είναι σύμφωνα με τα πρότυπα των εταιριών αμοιβαίας εγγύησης του εξωτερικού και σκοπός του θα είναι η εξυπηρέτηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων που έχουν δύσκολη πρόσβαση στις πηγές χρηματοδότησης.

Προϋπολογισμός: 1 δισ δρχ.

Δράση 2 Ενίσχυση παροχής τεχνικής βοήθειας

- α. Διαγνωστικές μελέτες
- β. Οργανωτικές παρεμβάσεις

Προϋπολογισμός - 300 εκ. δρχ.

Δράση 3 Τοπικές παραγωγικές πρωτοβουλίες

- α. Ενίσχυση επενδυτικών δαπανών
- β. Ενίσχυση λειτουργικών δαπανών

Προϋπολογισμός - 200. 000. 000 δρχ.

Δράση 4 Ενίσχυση για την προώθηση και προβολή των προϊόντων (κυρίως στο εξωτερικό)

- α. Μελέτη Marketing
- β. Επαφές με ξένους πελάτες
- γ. Έκδοση διαφημιστικών φυλλαδίων
- δ. Συσκευασία
- ε. Συμμετοχή σε εκθέσεις

Προϋπολογισμός: 300. 000. 000 δρχ.

Δράση 5 Ανάπτυξη Τεχνολογίας

- α. Ενίσχυση καινοτομικών προσπαθειών
- β. Ενίσχυση ενεργειών μεταφοράς τεχνογνωσίας

Προϋπολογισμός: 500. 000. 000 δρχ.

Δράση 6 Διεθνής συνεργασία επιχειρήσεων

Προϋπολογισμός: 100. 000. 000 δρχ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Εθνικό κέντρο κοινωνικών ερευνών, έρευνα- μελέτη η χωρική εξέλιξη 4 μεγάλων ελληνικών πόλεων Καλλισθένη Αβδελίδη, Αθήνα 2010
- Καλδελλής Ιωάννης, Κονδύλη Αιμιλία, *Περιβάλλον και Βιομηχανική Ανάπτυξη*, Εκδόσεις Σταμούλη, 2005
- Μητουλα Ροΐδω, Οικονόμου Αγησίλαος, *Οικολογική Διαχείριση Κτηρίων, Οικισμών και Πόλεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση*, Εκδόσεις Σταμούλη, 2010
- Ζουμπούλης Α, Κουγκολος.Α, Σαμαρας.Π, *Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Νερού και Υγρών Αποβλήτων Μικρής Κλίμακας*, Εκδότης: Τσαχουριδης Ιωάννης (εκδόσεις γράφημα), 2008
- Πελοπόννησος, *«Ιστορίες της Πόλη»ς*, εκδόσεις : Περί τεχνών, Πάτρα 2004
- Κοκκοβίκα Κ. *«η Πάτρα και το λιμάνι της»*, Β' έκδοση οργανισμού λιμένος Πατρών Α.Ε., Πάτρα 2002

Πηγές Internet

- http://www.sevipa.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=12&Itemid=16
- <http://www.paliapatra.gr>
- <http://www.achaikes-ekdoseis.gr>